

Notulen van de openbare vergadering van de raad van de gemeente Barneveld gehouden op 9 november 2022

N.B. Dit zijn geen vastgestelde notulen. Deze notulen zijn bedoeld als extra informatie en beperken zich tot een weergave van de politieke en financiële beschouwingen. De webcast geldt als het officiële verslag in beeld en geluid en daarnaast wordt een besluitenlijst vastgesteld door de raad.

Aanwezig zijn de raadsleden:

de heer A.S. van Amerongen
mevrouw E.C. van den Berg
mevrouw M.H. Blankenburgh-in 't Anker
de heer T. den Boon
de heer J.W. van den Born
de heer T.N. Bos
de heer G.W. Boswijk
de heer H. Buitenhuis
de heer A. Flier
de heer W. Hazeleger
de heer G.H. Kevelam
de heer W.A. Knapen
de heer L. de Knegt
de heer C.W. de Kool
de heer A.W. Korevaar
mevrouw D. de Kwant-van Lagen
de heer F.J. van der Lubbe

mevrouw E. de Man-Rosbergen
mevrouw A.R. van der Meer
de heer E. Pladdet (vanaf 16.30 uur)
de heer J. van Schaik
de heer J.M. Schipper
de heer H. Smit
mevrouw M.B.A. Tamaela
de heer J. van der Tang
de heer J. Top
de heer J.A. van den Top
mevrouw N. van Veen
de heer S.P. Velt
de heer D.G. de Vries
de heer H.W. Wiesenekker
de heer E. Wijnne
mevrouw J.A.G.M. van den Wildenberg

Voorzitter	: de heer J.J. Luteijn, waarnemend burgemeester
Griffier	: Mr. I. Bakker
De collegeleden	: de heer P.J.T. van Daalen, de heer W. Oosterwijk, mevrouw M.H.J. Pluimers-Foeken en de heer B. Wijnne
Gemeentesecretaris	: de heer W. Wieringa
Verslag	: mevrouw M.J. Strijbos-Vermeulen

1. Opening

De voorzitter, burgemeester Luteijn, opent de vergadering en leest het formuliergebed voor. Spreker heet alle aanwezigen van harte welkom.

1.2 Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

1.3 Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering 3 november 2022

De besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

1.4 Politieke en financiële beschouwingen over de 2^e Tussenrapportage 2022 en Begroting 2023

De voorzitter geeft de woordvoerders van de fracties de gelegenheid voor een reactie in eerste termijn, daarbij kunnen tevens moties en amendementen worden ingediend.

De heer Korevaar voert het woord namens de fractie van Pro'98.

Dank u wel, voorzitter,

Wat ging er vooraf aan deze Begroting? Een kaderbrief. Het argument om toen geen kadernota aan te bieden was dat er nog veel onzekerheden waren. In deze Begroting zouden wij meer duidelijkheid mogen verwachten. Niet alleen over de effecten van Haags beleid, maar ook helderheid over de ambities van dit college en deze coalitie. Helaas leest het vooral als doorzetting van bestaand beleid, maar dan een stukje duurder.

Het zijn niet alleen externe factoren die deze begroting beïnvloeden, juist interne factoren spelen een belangrijke rol in de haalbaarheid. Een beleidsarme begroting had daarom misschien beter gepast bij de uitvoeringskracht van onze huidige organisatie.

Na de technische bespreking en de daaropvolgende commissievergadering blijft namelijk één zin hangen, 'na deze begroting gaan we het hard maken'. En dat is een heel lijstje:

- **Treasury:** hoe gaan wij om met ons vermogen en vooral: hoe lenen wij geld en hoeveel? Doen wij dat aflossingsvrij of lossen wij af en ontzien wij de toekomstige generaties?
- **Grondbeleid:** in de Begroting gaan wij veel geld lenen maar nog niet om grond aan te kopen, terwijl onze grondvoorraad de komende periode op raakt. En dat na jaren waarin de hoge schuldquote werd verdedigd met het argument, 'er staat veel grond tegenover'.

De heer Top is blij te horen dat de Pro'98 belangstelling heeft voor de grondpositie, de SGP heeft dat al jaren. Hij vraagt of de heer Korevaar weet wat eind 2021 het percentage grondvoorraad was. Het is momenteel 7%.

De heer Korevaar meent dat de gemeente naar 7% gaat in 2026 en dat de grondvoorraad in 2021 of 2020 77% was. De voorraad wordt redelijk snel minder, hij meent dat het in 2022 ongeveer 40% is.

De heer Top wijst erop dat in de Programmabegroting 2021 bij het laatste jaar 3% staat. Ook de andere jaren waren in 2021 lager dan in 2022. De grondpositie is dus verbeterd. Pro'98 sprak in 2021 niet over de grondpositie. Hij informeert naar waar de nieuwe belangstelling vandaan komt.

De heer Korevaar memoreert dat in het afgelopen jaar is besproken dat Barneveld moet groeien naar 85.000 inwoners. De fractie zou daar graag grip op hebben. De heer Top geeft aan dat de gemeente van 3% naar 6% is gegaan en hij complimenteert de heer Top met die 3%.

De heer Top benadrukt dat dit niet zijn beleid was, maar het beleid van het college in de afgelopen jaren. Van al die jaren was 2021 beter en dat moet als perspectief gezien worden. De raad moet bekijken hoe invulling gegeven gaat worden aan het grondbeleid. Hij zal hierop terugkomen.

De heer Korevaar antwoordt dat hij zich daarin kan vinden.

De heer Korevaar vervolgt zijn eerste termijn.

- **Beheerplannen:** dit college zet de ingezette ambitie van het vorige college voort; begrotingen niet meer op detailniveau per straat en schoolgebouw, maar meerjarig onderbouwd door middel van beheerplannen. Wij hebben er inmiddels enkele gezien, maar de meeste van die plannen zijn er nog niet.
- **Het Meerjarig InvesteringsPlan (MIP):** dit komt veelvuldig voorbij, maar ook deze onderlegger volgt pas na de Begroting. Dit maakt het lastig om onze controlerende taak uit te voeren op de Begroting. Wij kiezen er daarom voor om de gekozen meerjarige richting ter kennisgeving aan te nemen. In het raadsbesluit (beslispunt 9) verzoekt het college immers om in te stemmen met een investeringsplafond van €42 miljoen en om jaarlijks minimaal €5,1 miljoen voor wegenonderhoud te reserveren. €42 miljoen schuld, zonder dat wij hebben besproken hoe wij hiermee om zullen gaan. Dat lijkt ons een slecht idee. En zo'n open einde voor wegenonderhoud vinden wij ook niet verantwoord. Die 'ter kennisgeving', in plaats van 'in te stemmen met' leggen wij door middel van **amendement 1 Grondbeleid Begroting** - met het onderwerp zorgvuldige afweging MIP - aan u voor. Wij dienen dit in met CDA, Burger Initiatief en VVD.

De heer Van den Born gaat in op de opmerking over het Meerjarig InvesteringsPlan. In het vorige college ontstonden hierover al discussies. Het is een instrument waarmee de raad kan sturen op de

uitgaven die op de gemeente afkomen, onder andere door enorme investeringen. Hij vraagt waarom de heer Korevaar dit wil uitstellen. Het uitvoeringsplan van het MIP komt in februari.

De heer Korevaar wil niets uitstellen. Zijn fractie neemt het MIP ter kennisgeving aan. Als het college in februari naar de raad komt, is Pro'98 graag bereid het uitvoeringsplan op inhoud te toetsen en daar haar steun voor uit te spreken. Dat is de reden waarom hij hier uitgaat van 'ter kennisgeving'. Dat lijkt zuiver.

De heer Van den Born wijst erop dat Pro'98 het uit de Begroting wil amenderen.

De heer Korevaar stelt dat er iets voor terugkomt.

De heer Van den Born pleit voor het aannemen van het MIP en het meenemen in de Begroting en er over te discussiëren in februari, als het uitvoeringsplan er ligt. Hij is geen voorstander van uitstel, in de huidige tijd van investeringen zijn tijd en tijd om te sturen hard nodig.

De heer Korevaar licht toe dat zijn fractie niet uitstelt, niet aanneemt, maar het ter kennisgeving aanneemt. Het is aan het college om dit in februari hard te maken, de heer Van den Born zei het zojuist. De raad kan het dan accorderen.

De heer Korevaar vervolgt zijn eerste termijn.

Ook het mandaat op het strategisch aankopen van grond vinden wij nu even geen goed idee. Want hoe gaat het college dit betalen, met nog meer vreemd vermogen? Daarom op beslispunt 11

amendement 2 MIP Begroting met als titel 'niet verlenen mandaat voor strategische grondaankopen'. *Ook dit dienen wij met CDA en Burger Initiatief in. Wij zien overigens wel een risico in de alsmaar kleiner wordende grondpositie van de gemeente voor met name de ontwikkeling van sociale woningbouw.*

De heer Van den Born memoreert dat de raad in 2016 het Kader Grondexploitatie heeft vastgesteld. Daarin staat dat de raad €500.000 per jaar mandateert aan het college voor complexe grondaankopen en €5 miljoen voor strategische grondaankopen. Dat staat al twaalf jaar in de begroting. Hij vraagt de heer Korevaar naar de reden van de wijziging. Pro'98 maakte deel uit van het vorige college en er is nooit een woord over gesproken. Plotseling wil de fractie dit niet mandateren. De heer Korevaar stelt dat in de voorliggende Begroting veel geld geleend gaat worden. Hij heeft in de commissievergadering gevraagd of er ook geleend gaat worden voor grond. Het antwoord daarop was negatief. Er moet in de toekomst dus extra geld aangetrokken worden om de grondpositie te versterken. Spreker is daar voorstander van, net als de heer Van den Born die dit ook als een zorgpunt zal zien. Hij wil hier echter grip op houden en wil daarom momenteel niet mandateren. Het treasurybeleid en het grondbeleid moeten geactualiseerd worden en dan worden voorgelegd aan de raad. Het punt wordt ter kennisgeving aangenomen en totdat de raad zich erover gebogen heeft, wil Pro'98 dat het college naar de raad komt als het geld nodig heeft.

De heer Van den Born benadrukt dat, als het college kansen ziet om strategisch grond aan te kopen, het direct moet kunnen handelen. Amendement 2 kan vertragend werken op de strategische kans die het college moet kunnen pakken als die zich voordoet. De heer Korevaar ontnemt het college de kans om strategisch en snel te kunnen toehappen als het nodig is. Dat kan uiteindelijk een negatief effect hebben op bijvoorbeeld woningbouw en dat is slecht voor de Barneveldse inwoners.

De heer Korevaar benadrukt dat de raad gaarne bereid is om naar de raadszaal te komen, eventueel met gesloten deuren, als er grond aangekocht moet worden om zo de gronden zo snel mogelijk te verkrijgen. Dit argument heeft de fractie ook gebruikt in de vorige raadsvergadering.

De heer Wiesenekker verwacht dat er in 2023 een nieuwe Nota Grondbeleid aangenomen zal worden door de raad. Onlangs was er een kritisch debat over het handelen van het college bij het aankopen van grond, toen zou niet snel genoeg gehandeld zijn. Hij vraagt of de heer Korevaar het college niet de handelingsruimte ontnemt om dergelijke snelle aankopen te kunnen doen en of het niet beter is om te wachten op de Nota Grondbeleid en dan met elkaar hierover in gesprek te gaan.

De heer Korevaar herinnert zich niet veel van dergelijke aankopen uit het recente verleden. Mocht de situatie zich voordoen, dan kan de raad er controlerend op toezien voordat het geactualiseerd wordt. Na die tijd krijgt het college alle ruimte om het weer zelf te doen.

De heer Wiesenekker licht toe dat hij met het kritische debat bedoelde het gesprek over het gebied rond Voorthuizen waar de Oranjevereniging mogelijk naar toe gaat. Veel mensen spraken toen kritisch over de wijze van handelen van het college, het had sneller en creatiever gemoeten. Maar als men een college wil dat snel en creatief handelt, is het goed om het mandaat bij het college te laten en erover bij de bespreking van de Nota Grondbeleid in gesprek te gaan.

De heer Korevaar constateert dat het onder het huidige beleid niet gelukt is. Hij voorziet niet een verbeteringsslag als dit in stand gehouden zou worden.

De heer Korevaar vervolgt zijn eerste termijn.

*Wij zien overigens wel een risico in de alsmaar kleiner wordende grondpositie van de gemeente voor met name de ontwikkeling van sociale woningbouw. Juist door als overheid gronden aan te kopen met dat doel, voorkomen wij toenemende afhankelijkheid van marktpartijen en zijn wij zelf in staat op projectniveau scherpe doelen te stellen. Daarom **motie 6 Grip op grond** over grondexploitatie. Wij willen dus eerst duidelijkheid op treasury, beheerplannen, investeringsplannen en grondbeleid. Daar mogen wij de komende maanden namelijk heel wat verhelderende plannen over verwachten van het college, dit werd zojuist al aangehaald door collega's.*

Waar het college nu haar financiering nog rond rekent met een stevige uitbreiding van de leningenportefeuille en een geringe OZB-verhoging, zou de zojuist gewenste duidelijkheid wel eens om veel zwaardere maatregelen kunnen vragen. Om die duidelijkheid te verkrijgen dient het CDA straks een motie in die wij medeondertekenen.

Met elkaar kunnen wij zien dat onze schuldquote gierend omhoogschiet, terwijl onze grondpositie jaar op jaar daalt. Daarbij staat de gemeente voor een enorme groeiopgave. Alles bij elkaar lijkt hier dus sprake te zijn van een paarse krokodil van formaat. Iedereen kan het zien, maar een stevige strategie ontbreekt voorlopig nog. De heer Buitenhuis stelde in de commissie wellicht niet voor niets hardop de vraag of we de rekening zo niet naar de toekomstige generaties doorschuiven. Maar onder het mom van 'we willen het er binnenkort graag met u over hebben', aldus de wethouder in de commissie, moet eerst de voorliggende begroting worden geaccordeerd. Daar verbinden wij samen met CDA, Burger Initiatief en VVD dus een aantal voorwaarden aan, zodat wij als raad onze controlerende en kaderstellende taak kunnen blijven vervullen.

Over de kaders die uit de Begroting gehaald kunnen worden, wil ik namens Pro'98 nog een aantal punten maken en opmerkingen plaatsen.

- **Armoede**

*Mensen in armoede nemen minder deel aan de samenleving en blijven daardoor achter. Hiervoor zijn miniregelingen in het leven geroepen, maar die worden helaas nog te weinig of niet gebruikt. Dit kan verschillende oorzaken hebben, het is bijvoorbeeld simpelweg niet bekend of men schaamt zich ervoor om er gebruik van te maken. Onlangs heeft het Nibud ons (naast de welverdiende complimenten) ook geadviseerd om het aanvragen van en de toegang tot de regelingen te versimpelen. Ons lijkt een Barneveld-pas naar voorbeeld van de Utrechtse U-pas hier een goede manier voor. De U-pas is een gratis pas voor mensen met een laag inkomen, de minima dus. Met de U-pas kan het hele gezin meedoen aan sportieve en culturele activiteiten en krijg je korting bij onder andere musea, bioscopen en toeristische attracties. Bepaalde miniregelingen die wij al hebben kunnen wij dus makkelijk in dit model omzetten, zodat deze doelgroep meer gaat deelnemen aan de samenleving. Door deze pas, krijgen wij dan hopelijk de doelgroep ook beter in beeld. Hiervoor dienen wij **motie 5 Barneveld-pas** in.*

- **Energie en klimaat**

Wij hebben volgens experts nog twee keuzes: radicale maatregelen of radicale klimaatverandering. De tijd van 'het verschuift misschien een beetje' zijn wij inmiddels voorbij. Het klimaat wordt extremer en grilliger, oktober was de warmste maand ooit gemeten in Europa. Dit maakt dat wat wij doen op dit terrein vooral effectief moet zijn. Dus geen tijd verspillen aan

onderzoek naar discutabele energievormen als geothermie en mestvergisting. In onze regio lijkt succesvolle exploitatie hiervan gering. In onze gemeente in het bijzonder, want onder andere belangstelling voor het drinkwater en afwezigheid van grote warmtebronnen lijken hier roet in het eten te gooien. Daarbij is geothermie vaak rendabel in huizen die met de ramen open worden gestookt. Goed geïsoleerde huizen verbruiken te weinig energie en passieve woningen hebben deze warmte überhaupt niet nodig.

Wat wij ook verspilde energie vinden zijn **mestvergisters**. Deze installaties draaien vooral goed als er grondstoffen worden bijgemengd die ook prima als voedsel gebruikt kunnen worden. Wat overblijft, het digestaat, blijft een geconcentreerde massa van afvalstoffen en stikstof en fosfaat verdwijnen niet. En daarbij, er is nu al te weinig aanbod van mest om de huidige vergisters draaiend te houden.

Wat wij wel willen?

De energievraag moet omlaag, dus isoleren is de basis. Nieuwe huizen hebben zo'n kleine warmtevraag, dat dit met warmtepompen of aardwarmte netjes wordt opgelost. De provincie wil doorpakken op wind, de rijksoverheid kijkt naar onze snelwegbermen en, interessant, ondernemers willen doorpakken met wind op Harselaar. Zie de Barneveldse Krant van 5 november. De samenleving zet, onder druk van stijgende energieprijzen, versneld stappen naar duurzame energiebronnen. Maar wanneer gaat de knop bij dit college om en **stopt het met afwachten**? Wij kunnen hier meters maken. Maar als u te lang blijft wachten, dan neemt de provincie deze rol over. En, zo lasen wij gisteren in de Volkskrant, de EU wil met een noodwet vergunningsprocedures op windparken en zonnevelden terugbrengen tot een maand of maximaal een jaar. De hoop dat wij dan nog rustig kunnen spreken over coöperaties waarin onze inwoners en bedrijven kunnen participeren is volgens mij dan wel vervlogen.

Daar waar u 40 laadpalen gaat plaatsen, kies dan alstublieft voor **bi-directionele palen**. Zo kunnen wij in woonwijken het stroomnet stabiliseren door met alle elektrische auto's samen één grote accu te vormen. Dit kost meer, maar is een waardevolle investering voor nu en de directe toekomst. De fractie krijgt hier graag een toezegging op.

- **Groen en Biodiversiteit**

Dit college geeft gelukkig een vervolg aan biodiversiteit. Onder andere met het bomenbeleidsplan, het landschapsplan en het vergroeningsplan Barneveld Centrum. Wel missen wij concrete opvolging van een aantal eerder aangenomen moties:

1. De aangenomen motie van Pro'98 om **structureel geld voor biodiversiteit** beschikbaar te maken is niet in de Begroting opgenomen.
2. De motie van Pro'98 met de oproep om **groenstructuren in het buitengebied te herstellen** zien wij ook niet terug.

Wij hebben ook begrepen dat op dit moment geen uitvoering wordt gegeven aan onze '**poen voor groen**'-motie omdat dit niet zou passen in de nieuwe Omgevingswet. Pro'98 vindt het belangrijk dat hier zo snel mogelijk duidelijkheid over komt, omdat wij vinden dat als er groen wordt weggehaald, hier ruimhartig voor moet worden gecompenseerd.

- Wij hebben samen met Lokaal Belang meerdere moties ingediend om voortvarend met de **groene slinger** aan de slag te gaan. Ook hier zien wij in de Begroting niets van terug. De hekken vervangen door hagen in Voorthuizen zou al een mooi begin zijn. De fractie krijgt graag de toezegging van het college dat het op korte termijn terugkomt op de uitvoering van deze voorstellen.
- Naast voortzetting van bestaand beleid staat de Begroting vol met onderzoeken. In ieder geval twee daarvan willen wij schrappen.
 - a. Wij vinden het onzinnig om nu een onderzoek naar afvalinzameling uit te voeren, zeker in een jaar waarin alles duurder wordt, behalve dat. Dus daarvoor dienen wij een amendement in met het CDA, **amendement 3 Afvalinzameling**.

De heer Van den Born memoreert dat de afvalstoffenheffing de afgelopen drie jaar met twee keer 5% en één keer 6% gestegen, dat is 16% in drie jaar tijd. Hij vraagt wat er verkeerd aan is om dit te onderzoeken en de kosten voor Barneveldse inwoners laag te houden. In 2022 stijgt de

afvalstoffenheffing niet. Volgens de wethouder hadden de stijgingen van destijds te maken met onverwachte ontwikkelingen en problemen door de weinige concurrentie op de markt. Pro'98 onttrekt zo een kans om de kosten laag te houden.

De heer Korevaar antwoordt dat de informatie vaak al voorhanden is. Ook is het zo dat er binnen het gemeentehuis een capaciteitsprobleem bestaat en dan heeft een dergelijk onderzoek geen prioriteit.

De heer Van den Born geeft aan dat dit juist een onderzoek is over een onderwerp waarbij de Barnevelders de laatste drie jaar flink in de buidel hebben moeten tasten. Het lijkt erop dat Pro'98 juist de onderwerpen waarbij het college de kosten laag kan houden, niet belangrijk genoeg vindt.

De heer Korevaar constateert dat de kosten het komende jaar niet stijgen, er is sprake van stabilisatie. Een prachtige beweging.

De heer Van den Born vraagt of hij dat ook kan toezeggen voor het komende jaar en het jaar daarop. Dat is niet mogelijk. Juist daarom is een onderzoek interessant.

De heer Korevaar zegt dit niet te kunnen, hij maakt geen deel uit van het college.

De heer Korevaar vervolgt zijn eerste termijn.

b. De kalversector

*Deze sector staat voor grote uitdagingen. Als de provincie een regeling openstelt om uitgekocht te worden, dan wordt er vanuit deze sector massaal ingetekend. Maar uiteindelijk is het de keuze van een ondernemer om zijn bedrijf klaar te maken voor de toekomst. Wij vinden het onjuist om hiervoor belastinggeld ter beschikking te stellen. Daarom dienen wij het **amendement 4 Onderzoek verbreding PEC** in. Het geld dat dit eventueel oplevert willen wij bijplussen op de voucherregeling voor het Schaffelaartheater.*

- **Buitengebied**

Nu wij toch in het buitengebied zijn: wij hebben in ons verkiezingsprogramma gepleit voor een ontwikkelingsmaatschappij in het kader van de landbouwtransitie, gecombineerd met een investeringsfonds. Hoe gaat ons buitengebied eruitzien? Wij willen graag de regie houden op deze ontwikkelingen.

- **Dorpsvisie**

Pro'98 hecht groot belang aan de dorpsplannen als onderlegger voor concrete investeringen in de verschillende kernen. Wij willen graag duidelijkheid over de status van de verschillende dorpsplannen. De fractie ontvangt graag een toezegging.

- **Foodvalley**

De fractie heeft vaker gepleit voor eiwittransitie en zou graag zien dat die primair geconcentreerd wordt op plantaardige eiwitten voor humane voeding. Wij denken dat er anders binnenkort geen Foodvalley meer is.

- **Inclusie**

*Op pagina 15 van de Begroting lazen wij twee korte alinea's over de Inclusie Agenda. Ten eerste zijn wij blij dat het college wil zorgen voor een toegankelijke samenleving die voor iedereen inclusief is. Nu missen wij, als wij het rijtje opgesomd zien (beperking, gender, geaardheid of levensovertuiging) nog wel een woordvoerder aan tafel als u deze agenda, haar doelstellingen en activiteiten gaat bespreken. Alleen de Gehandicaptenraad en de Adviesraad Sociaal Domein dekken wat ons betreft de lading niet. We roepen dan ook op, middels **motie 7 Inclusie Agenda met COC (1)**, om ook COC Midden Gelderland voor onze LHBTIQ+'ers uit te nodigen. Inclusie gaat verder dan beperking, gender, geaardheid en levensovertuiging. Ook culturele identiteit en leeftijd zijn van belang om in overweging te nemen als u streeft naar een toegankelijke samenleving.*

De heer Wiesenekker laat weten dat ook zijn fractie een toegankelijke samenleving wil. Pro'98 dient twee moties in. Bij de ene motie wil Pro'98 een specifieke organisatie aan tafel hebben, terwijl de fractie het bij de andere motie aan het college laat om organisaties die een bijdrage kunnen leveren te benaderen. Hij vraagt waarom bij de ene motie voor een specifieke organisatie wordt gekozen, daarmee worden andere organisaties misschien uitgesloten.

De heer Korevaar meent dat dit niet het geval zou zijn. Ook is het zo dat Pro'98 die organisatie een warm hart toedraagt, om die reden wordt die expliciet genoemd.

De heer Korevaar vervolgt zijn eerste termijn.

- *Wij roepen het college dan ook op om bij het opstellen van het beleidskader Inclusie leeftijd en culturele identiteit ook mee te nemen en daarbij te zoeken naar organisaties die daarbij zouden kunnen helpen. Hiervoor dienen wij **motie 8 Inclusie agenda (2)** in, met als onderwerp de reikwijdte.*

De voorzitter wijst erop dat amendement 1, 2, 3 en 4 en motie 5, 6, 7 en 8 verder deel uitmaken van de beraadslagingen.

De heer Top voert het woord namens de fractie van de SGP.

Voorzitter, dank voor het woord,

Wij leven in een onrustige tijd. Er speelt nogal wat in de wereld, in ons land. Dit alles heeft gevolgen voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarom zijn wij als SGP content met de Programmabegroting 2023 en de bijbehorende raadsvoorstellen. Daaruit spreekt immers een duidelijke boodschap die resoneert met de hoofdthema's uit het coalitieakkoord: 'ondernemend, betrouwbaar en zorgzaam'. Ondernemend omdat werk wordt gemaakt van zaken op het gebied van woningbouw, bedrijventerreinen, infrastructuur, leefomgeving en maatschappelijke voorzieningen. Betrouwbaar omdat gewerkt wordt aan betere dienstverlening. Zorgzaam omdat wordt omgezien naar degenen die dat het hardst nodig hebben en omdat er serieus werk wordt gemaakt van armoedebeleid.

Namens de SGP allereerst zes hoofdpunten.

- 1. De Programmabegroting laat een **solide financieel beleid** zien, met een meerjarig sluitende begroting. Ook voor de inwoners is het geheel positief. De inflatiecorrectie is gesteld op 3.25% en doordat de afvalstoffenheffing niet omhooggaat, stijgt de belastingdruk voor een gemiddeld gezin met naar verwachting een acceptabele 2,5%.*
- 2. De financiële problematiek voor huishoudens neemt schrikbarend toe. De SGP kan van harte instemmen met het collegevoorstel voor incidentele tegemoetkomingen. Terecht stelt het college dat dit niet voldoende is: structurele verbeteringen in het **armoedebeleid** zijn nodig. Wij vragen aandacht voor de armoedeval die ontstaat als huishoudens boven de grens van de diverse toeslagen komen en voor de communicatie over de diverse tegemoetkomingen. Daarnaast is het van belang schuldhelpverlening een verstevigde plaats te laten innemen. In het toekomstige armoedebeleid graag specifieke aandacht voor deze punten.*
- 3. Daarnaast is **steun nodig voor MKB'ers** die door de stijgende energieprijzen in de problemen zijn gekomen. Tijdens de commissievergadering is door het college een richting aangegeven via duurzaamheidsleningen en duurzaamheidscoaches. Graag horen wij van het college wanneer wij concrete voorstellen kunnen verwachten.*

De heer Bos herinnert eraan dat in juni 2019 een VVD-motie is aangenomen over een MKB-toets. Hij spreekt de SGP aan als collegepartij, de partij levert twee wethouders. Maar de fractie en haar wethouders hebben al drie jaar op de handen gezeten. Hij vraagt waarom hier nu druk op wordt gelegd terwijl er niets wordt gedaan. De SGP had eerder aan de bel kunnen trekken, de genoemde motie was immers aangenomen.

De heer Top antwoordt dat het college hier de afgelopen jaren zeker aandacht aan heeft besteed. Hij stelt een wedervraag aan de heer Bos: de VVD zou er in de Tweede Kamer goed aan doen om MKB'ers te steunen. Misschien kan de heer Bos contact leggen met de fractie van de Tweede Kamer en die verzoeken dit naar voren te brengen.

De heer Bos merkt op dat juist die ochtend bekend werd dat de energietoeslag voor MKB'ers wordt verlaagd van 12% naar 7%. De bakker op de hoek, de groenteman en de slager profiteren hiervan.

De heer Top stelt dat dit is aangepast na maanden aandringen van de SGP.

De heer Top vervolgt zijn eerste termijn.

*4. Wij kunnen ons ook goed vinden in het **Meerjaren InvesteringsPlan**. Investerings hadden wij in het verleden ook, zij stonden echter verspreid over de begroting. Het vorige college heeft al stappen genomen om dit op te starten maar het resultaat is voor het eerst te zien. Het college geeft aan begin 2023 de verdere invulling te willen bespreken. Die uitgestoken hand naar de raad nemen wij graag aan. Op voorhand vragen wij nadrukkelijk aandacht voor de investering Rondweg Oost.*

*5. Dat de **netto schuldquote** in onze gemeente hoger is dan het landelijk gemiddelde vinden wij als SGP begrijpelijk. Je moet die namelijk bekijken in samenhang met de solvabiliteit en het feit dat wij een groeigemeente zijn. Toch moeten wij de vinger aan de pols houden. Hij vraagt het college hoe de ontwikkeling van de netto schuldquote voor de komende jaren wordt geduid.*

De heer De Vries memoreert dat de netto schuldquote te hoog was maar steeds meer is afgebouwd, mede omdat de grondpositie steeds kleiner werd. De schuldquote schiet nu omhoog door de vele leningen waar geen grond tegenover staat. De heer Top legt de vraag neer bij het college en de heer De Vries vraagt hoe de heer Top dit zelf duidt en welke maatregelen hij in petto heeft om de netto schuldquote te verlagen.

De heer Top is niet direct van mening dat de netto schuldquote omhoogschiet. Hij is lager dan in 2017 en 2018. Daarna is hij twee jaar lager geweest en momenteel gaat hij weer omhoog. De oorzaak hiervan ligt bij de investeringen die de afgelopen jaren zijn gedaan, ook door het CDA. De vorige week werd door de raad unaniem het beheerplan Wegen aangenomen. Daarmee heeft de raad een investering van €15 miljoen afgesproken. De raad moet in de huidige tijd accepteren dat de netto schuldquote behoorlijk hoog is omdat Barneveld een groeigemeente is en omdat, in combinatie met de solvabiliteit, al jaren blijkt dat de gemeente dit beleid aan kan. Hij hoort graag de visie van het college hierop.

De heer De Vries wijst erop dat in het verleden bezit, grond, tegenover de hoge schuld stond. Dat heeft de gemeente momenteel niet. Dat is de reden waarom hij vraagt welke maatregelen de SGP voor ogen heeft om de netto schuldquote omlaag te brengen.

De heer Top gaf al eerder aan dat volgens de SGP het doel niet alleen is om de netto schuldquote naar beneden te brengen. Dit moet gezien worden in samenhang met solvabiliteit, met het feit dat Barneveld een groeigemeente is en dat de gemeente wil investeren in bijvoorbeeld schoolgebouwen en een mooie dorpsvoorziening in Bronveld. Het zijn zaken die men in de raad, tot aan de vorige week, heeft afgesproken.

De heer Korevaar begrijpt de voorbeelden. Maar de grondpositie raakt op, dus er wordt voor gekozen om leningen aan te trekken om de investeringen van de gemeente te financieren. Dat heeft te maken met de ambities die het college heeft geformuleerd. Stel echter dat er over vier jaar opnieuw veel ambities zijn, is de heer Top dan van mening dat de gemeente opnieuw een dergelijke som geld kan aantrekken?

De heer Top vindt dat hier erg ver vooruit gekeken wordt. Met het oog op de leningen wijst hij erop dat dit al jaren gebeurt. Een gemeente leent geld, veel van de leningen staan voor langere tijd vast, wat betekent dat de gemeente op die manier gedekt is. Leningen zijn nodig om in de groeigemeente de voorzieningen aan te brengen die alle fracties hebben gewild.

De heer Korevaar is het hiermee eens. Maar de schuldquote nam af omdat de gemeente gronden kon verkopen. Voorlopig worden er echter geen gronden aangekocht en ontstaat het probleem dat de gemeente niet kan aflossen op de leningen. Daarom vraagt hij wat de heer Top over vier jaar gaat doen. Spreker gunt de mensen over vier jaar ook een ambitieus college.

De heer Top heeft op de technische informatieavond en in de commissievergadering begrepen dat het niet zo is dat er met alleen maar leningen worden gefinancierd, dit gebeurt voor een deel. Men moet gezamenlijk de vinger aan de pols houden. Tegelijkertijd duidt de SGP de netto schuldquote niet als heel negatief in een groeigemeente als Barneveld, met alle investeringen die er zijn.

De heer Korevaar vraagt naar de intentie van de heer Top bij de schulden, of die op aflossingsvrij of op aflossen worden gezet.

Dit lijkt de heer Top een vraag voor het college.

De heer Van den Born komt terug op de opmerking van de heer Korevaar dat er niets staat tegenover de schulden die gemaakt worden. In 2021 nam de raad de Hoofdlijnennotitie aan waarin werd besloten dat de gemeente groeit naar 85.000 inwoners. Hij vraagt hoe de inwoners gefaciliteerd worden als de gemeente niet investeert; dan is er geen grond, zijn er geen woningen, geen rondwegen en geen scholen, geen wijkgebouwen zoals Bronveld. Als de gemeente gaat groeien, betekent dit dat de gemeente moet investeren. Dat is onderdeel van de schuldquote.

De heer Korevaar meent dat de vorige spreker het goed opsomt. Hij wijst erop dat grond en rondwegen nog niet zijn opgenomen in de leningen. Er komt dus een lening bij. Hij vraagt om een visie op hoe de gemeente gaat dealen met de leningenportefeuille. Wat gaat het college doen om de gemeente van de leningen af te laten komen? Volgens Pro'98 moet er gesproken worden over het aflossen van de leningen. Inderdaad, er is geld nodig. Maar spreker mist een visie op hoe met de leningen wordt omgegaan.

De heer Top vervolgt zijn eerste termijn.

*6. Aandacht is gewenst voor de omvang van de **hoeveelheid grond die in bezit is van de gemeente**. College én raad moeten samen bepalen hoe wij hier in de toekomst mee verder willen. Ik vraag hier al jaren aandacht voor. Wij vragen een toezegging van het college dat een nieuwe versie van de Nota Grondbeleid in de eerste helft van 2023 met de raad wordt besproken.*

Vervolgens dienen wij vier moties in.

*a. Een duurzame voedselketen is voor de SGP belangrijk. Wij vinden het daarom niet goed dat er binnen de voedselketen veel verspilling is, terwijl er in andere delen van de wereld honger is. De SGP vraagt van het college om hier meer prioriteit aan te geven en dient hiervoor **motie 12***

***Voedselverspilling** in.*

*b. Als SGP maken wij ons zorgen over de wijze waarop over de belangen van de boeren is en wordt gediscussieerd. Het leidt nog steeds tot grote onzekerheid bij de boeren. Recent heeft de Raad van State de bouwvrijstelling geschrapt, waardoor per project stikstofberekeningen nodig zijn. Het risico bestaat dat er een jacht ontstaat naar piekbelasters voor stikstofruimte. De SGP is hier sterk op tegen: wij moeten eerst de zogenaamde PAS-melders helpen. **Motie 9 Gebiedsproces stikstof** behelst het veiligstellen van de stikstofruimte binnen het gebiedsproces middels bijvoorbeeld een afstandslimiet.*

De heer Korevaar vraagt wat de SGP-fractie het meest belangrijk vindt, dat de boeren in de omgeving kunnen blijven boeren of dat de grootste piekbelasters kunnen blijven boeren en dat de kleine boeren dan misschien het kind van de rekening worden.

Het klinkt misschien als een ontwijkend antwoord maar het vraagstuk is zeer complex, stelt de heer Top. Zelfs in Den Haag komt men hier niet uit. Het gaat de SGP-fractie erom dat dit in goed overleg met de boeren wordt opgepakt. Het kan niet zo zijn dat bijvoorbeeld een boer in Stroe wordt uitgekocht en dat de stikstofruimte naar een weg in Groningen gaat. Onlangs zijn allerlei boeren in Gelderland uitgekocht voor een snelweg in Utrecht. Dit vindt hij geen goede zaak. De stikstofruimte moet in eerste instantie bij de PAS-melders blijven die al jarenlang op een vergunning wachten. De heer Korevaar vindt dit geen antwoord op zijn vraag. Hij vroeg wat de heer Top belangrijker vindt, dat het aantal boeren in de omgeving overeind blijft of dat, ten koste van de boeren in de omgeving, de piekbelasters gespaard worden.

De heer Top stelt dat er aan de ene kant gekeken wordt naar de piekbelasters en dat er aan de andere kant op een goede manier naar boeren gekeken moet worden. Er zijn genoeg boeren die uit zichzelf aangeven te willen stoppen.

Volgens de heer Bos is de heer Top bekend met de mening van de VVD-fractie. Hij vraagt een toelichting op het gedeelte uit de motie 'verzoekt het college om een afstandslimiet'. Kan de heer Top aangeven hoe hij dat ziet, het is spreker niet duidelijk wat de SGP hiermee wil.

De heer Top licht toe dat dit de limiet betreft tussen de aanbieder en de aanvrager. Ook hier laat de fractie aan college en hogere overheden over hoe dit precies ingevuld wordt, vandaar het 'o.i.d.' achter het woord afstandslimiet.

De heer Top vervolgt zijn eerste termijn.

c. In de pluimveesector worden veel bedrijven hard getroffen door de vogelgriep.

*Veel dieren in de omgeving van een besmet bedrijf worden gedood. Volgens de SGP is screenen een betere oplossing dan standaard preventief ruimen. Dit kunnen wij uiteraard niet zelf organiseren, echter als pluimveehoofdstad van Nederland willen wij een signaal afgeven. Onze **motie 11 Ruimen van pluimvee beperken** is dan ook bedoeld als oproep naar de hogere overheden.*

De heer Korevaar vindt de gedachte heel sympathiek want die spaart dieren die nog niet ziek zijn. Het is echter ook een risico. Er ligt spanning tussen het experiment en het risico dat men hier loopt. De heer Top begrijpt dit, het is een bekend spanningsveld. Tegelijkertijd was er een recent voorbeeld in Lunteren waar door een samenloop van omstandigheden niet geruimd is en dat heeft niet geleid tot extra besmettingen. Dit is een voorbeeld van dat het niet per definitie betekent dat er meer besmettingen zijn. Daarom wil de fractie hiervoor aandacht vragen.

Het voorval, dat een soort experiment is geworden, is de heer Korevaar bekend. Eén van de lessen van een uitbraak begin 2003 was juist dat er preventief geruimd moest worden. Nu de vogelgriep zwaarder toeslaat dan ooit tevoren ziet men dat het aantal ruimingten ten opzichte van die beginjaren nog meevalt. Dat zou door de preventieve ruimingten kunnen komen.

De heer Top wijst erop dat dit twintig jaar geleden was. Wat hij van pluimveehouders begrijpt, is dat die veel secuurder zijn in het toelaten van bezoekers en zij nemen allerlei andere maatregelen om een uitbraak te voorkomen. Hij is van mening dat het de moeite waard is om het te onderzoeken.

De heer Top vervolgt zijn eerste termijn.

d. De SGP wil graag dat er meer aandacht wordt besteed aan cultureel erfgoed in de gemeente. Dat kan onder meer door het openstellen van monumentale gebouwen op Open Monumentendag.

*Tijdens de laatste Open Monumentendag was helaas alleen kasteel De Schaffelaar open. Er zijn meer prachtige oude gebouwen. Middels **motie 10 Open Monumentendag** roepen wij het college op om de Open Monumentendag in Barneveld op zaterdag meer te stimuleren en te faciliteren in samenwerking met betrokken partijen.*

De heer Bos laat weten dat de heer Top de VVD aan zijn zijde zal vinden. Maar het is geen Monumentendag, het zijn Monumentendagen, het is zaterdag en zondag. Hij zou dit graag aangepast zien en het hele weekend de monumenten opengesteld hebben. Dan kan de VVD dit van harte ondersteunen.

De heer Top stelt dat de heer Bos de samenstelling van de bevolking van Barneveld kent. De SGP pleit juist voor een Open Monumentendag op zaterdag om iedereen in de gemeente de gelegenheid te geven de dag te bezoeken. Dat is de reden waarom de motie op deze wijze is gesteld.

De heer Bos wijst erop dat de heer Top zojuist memoreerde dat de afgelopen keer maar één gebouw open was. Dit kan voortkomen uit het feit dat openstelling op zaterdag bij sommige gebouwen niet mogelijk is. Dan is het interessant om toch naar de zondag te kijken, om te kijken of er dan wel voldoende vrijwilligers zijn zodat het publiek de mogelijkheid heeft om de gebouwen op zondag te bezoeken.

De heer Top merkt op dat het de heer Bos vrij staat om een motie in te dienen voor een Open Monumentendag op zondag. De SGP-fractie zal een dergelijke motie niet steunen.

De heer Top vervolgt zijn eerste termijn.

Tenslotte ga ik in op enkele andere punten.

- *Er dient blijvende aandacht te zijn voor **bedrijventerreinen** in de gemeente Barneveld, vooral ook voor de kleinere terreinen. Wij vragen het college om een toezegging dat het op korte termijn komt met een nadere duiding hiervan.*
- *De SGP is positief over de verdere onderzoeken naar de invulling van de **Barneveldse Techniek Opleiding en het Barneveld Techniek Huis**. De aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven is belangrijk en kan niet genoeg benadrukt worden. Uit signalen hebben wij begrepen dat de BTO de gemeente heeft gevraagd te helpen zoeken naar een nieuwe locatie. Kan het college aangeven wat hiervan de status is?*
- *Wij spreken al jaren over een **NS-station bij Stroe**. Dit is een blijvende wens van de SGP en daarom vragen wij aan het college om actief in te zetten op een stop bij Stroe, naast een treinstop bij Barneveld Noord. Gezien de ontwikkelingen met de marinierskazerne bij Nieuw-Milligen wordt de noodzaak van een station bij Stroe steeds groter. Hij hoort graag een reactie van het college op dit punt.*
- *De SGP is verheugd dat eindelijk de kosten rond het woonplaatsbeginsel in het kader van de jeugdzorg zijn geregeld. Dit betekent een betere beheersing van de kosten. Er wordt nu vanuit de rijksoverheid een **hervormingsagenda** opgesteld. Onduidelijk is wat dit voor onze gemeente betekent. Daarom vraagt de SGP een toezegging van het college dat de gemeenteraad tijdig op de hoogte wordt gebracht van mogelijke negatieve gevolgen van de hervormingsagenda en dat er vroegtijdig wordt voorgesorteerd op negatieve financiële gevolgen.*
- *Het aantal **kwetsbare ouderen** dat langer zelfstandig thuis woont neemt toe. Dit betekent dat er meer aanvragen voor ondersteuning komen. Een zorgpunt voor de SGP is in hoeverre de gemeentelijke uitgaven voor ondersteuning mee kunnen blijven groeien. Van belang is hoe wij het niveau van ondersteuning acceptabel kunnen houden. Wij moeten ook nadenken over het verbeteren van de onderlinge zorgzaamheid, in samenspraak met maatschappelijke organisaties zoals Welzijn Barneveld, ouderenorganisaties en kerken. Hij krijgt graag een toezegging van het college dat hiervoor initiatieven worden opgezet.*
- *De SGP juicht het **Gezonde Leefstijl Akkoord Barneveld** toe. Fysieke en mentale gezondheid van jongeren is belangrijk. Terugdringen van drugs- en alcoholgebruik, zeker ook in combinatie met verkeersveiligheid, is van groot belang. De SGP wil een toezegging van het college dat de gemeenteraad actief betrokken wordt bij dit akkoord, waarbij terecht een grote plek is ingeruimd voor de maatschappelijke organisaties.*

Wij willen onze waardering uitspreken voor het vele werk dat is verzet om de Begroting tot stand te brengen. Wij wensen alle betrokkenen van harte Gods zegen toe bij de uitvoering. Hierbij willen wij in het bijzonder wethouder Van Daalen bedanken voor zijn inzet voor onze gemeente gedurende 12,5 jaar nu hij afscheid neemt om burgemeester van Ermelo te worden. Dank voor alles, vooral op het gebied van het sociaal domein. Wij wensen hem in alle opzichten Gods zegen toe.

Deze week is er in ons land de Week van het Leven. Hierbij wordt specifiek stilgestaan bij de ontwikkelingen op het gebied van abortus en euthanasie. Wij zien dat er op deze gebieden steeds minder rekening wordt gehouden met God en Zijn geboden, waarbij het menselijk leven steeds minder wordt gewaardeerd. Dit doet ons als SGP-fractie pijn. Wij spreken bij deze algemene politieke beschouwingen de wens uit dat ons land terugkeert naar Gods geboden, die immers goed zijn voor alle mensen.

Als afsluiting wil ik citeren uit Psalm 93: 'De Heere regeert.' Op Hem mogen wij in alles ons vertrouwen stellen.

De voorzitter wijst erop dat moties 9, 10, 11 en 12 verder deel uitmaken van de beraadslagingen.

De heer De Vries voert het woord namens de fractie van het CDA.

Dank u wel, voorzitter,

Zoals u misschien weet hebben wij dit jaar ons huis verbouwd. De wens om beneden wat meer ruimte te krijgen was door gezinsuitbreiding wat groter geworden. Dat was een hele klus, waarmee ik niet zeg dat ik zelf heel handig ben. Het vraagt nogal wat keuzes en eerlijk gezegd zijn het dingen waar ik niet dagelijks mee bezig ben. Natuurlijk ben je benieuwd naar wat je extra bij kan lenen, maar eerst moet je in beeld hebben wat je met de verbouwing wilt. Uiteindelijk hadden wij in grote lijnen twee varianten over; een grote en een wat kleinere verbouwing. Dan komt toch ook al snel de financiële vraag: wat is het verschil in kosten en is dat het ons waard? En nog belangrijker: kunnen wij dat dan ook de komende jaren dragen?

*Naast de ruwbouw moesten wij voor alle wensen, zoals keuken, deuren en de vloer, een inschatting maken qua kosten. Na een gesprek met de hypotheekadviseur kwamen wij tot de conclusie dat de grote verbouwing mogelijk was. In januari gaven wij er een klap op en kon de verbouwing beginnen. Mogelijk is dit verhaal voor velen van u bekend. Ik weet dat in mijn fractie meerderen hiermee te maken hebben gehad. Het is misschien ook heel herkenbaar als het gaat om onze gemeente. Ook hier is een soort van verbouwing nodig vanwege 'gezinsuitbreiding'. Wij groeien de komende jaren fors. En dan is de vraag: hoe gaat dat eruitzien? Wat vinden wij belangrijk, waar ligt de prioriteit en hoe gaan wij dat met elkaar betalen? De Begroting doet daar een poging toe. En wat het CDA betreft, blijft het eigenlijk bij die poging. Het coalitieakkoord en de daaropvolgende Kaderbrief waren al niet hoogstaand, maar ook deze Begroting geeft ons een wat onrustig gevoel. **Welke keuzes zijn wij met elkaar aan het maken?** En wij zeggen bewust 'wij'. Het makkelijkst is om het af te wentelen op het college maar wat ons betreft is dat oude oppositie. Als CDA willen wij graag onderdeel van de oplossing zijn, maar dan moeten wij in dit geval wel geholpen worden door een goede basis. En helaas mist die basis.*

Even terug naar de verbouwing. Eerst bepalen wat je wilt en dan kijken of je het financieel kunt dragen. Dit college doet het andersom: eerst kijken wat je financieel kunt dragen en dan bepalen wat wij daarmee willen doen.

De heer Van den Born is van mening dat de heer De Vries dit zelf ook doet als hij gaat verbouwen. Hij bekijkt eerst hoeveel geld hij heeft en wat de mogelijkheden zijn om dan over te gaan tot aankopen. Het college doet niet anders.

De heer De Vries bevestigt dat iemand ongeveer moet weten wat hij kan dragen en of er ruimte is om iets te kunnen doen. Dat is bij de gemeente ook zo. Maar daarna gaat hij snel kijken naar wat de ambities zijn en welke keuzes gemaakt gaan worden. Op basis daarvan ziet hij hoeveel geld daarvoor nodig is en wordt de vraag beantwoord of hij dat kan dragen. Het college maakt een andere keuze.

De heer De Vries vervolgt zijn eerste termijn.

*In deze Begroting wordt gekozen voor een **lening van €42 miljoen in drie jaar**, op basis van kapitaallasten van €2 miljoen. Concreet is dat de afweging of de rente die de lening met zich meebrengt betaald kan worden. Dat lukt, is de overtuiging van dit college, maar qua aflossing moeten volgend jaar nog wel de koppen bij elkaar gestoken worden. Ook moet er nog uitgewerkt worden wat wij dan precies met dit geld gaan doen. In 2023 is dat al €30 miljoen. Dat geeft een wat onrustig gevoel. Ook wij zien dat er investeringen nodig zijn, maar de keuzes willen wij in een totaalplaatje zien. Concreet komt het dan neer op twee dingen: wat gaan wij ervoor doen en hoe gaan wij het betalen?*

Om met het laatste te starten: dit is onduidelijk maar wel elementair. Wij willen namelijk niet de rekening doorschuiven naar de volgende generaties. De netto schuldquote stijgt weer naar ongekende hoogte en daar staat, in tegenstelling tot andere jaren, geen grondbezit tegenover. Het zit straks in stenen en wegen en daar is weinig aan te verdienen. De kengetallen zien er allemaal niet zo positief uit, ik noem het weerstandsvermogen ook nog maar even. Hij vraagt zich af wat de provincie hier uiteindelijk van gaat vinden.

De heer Top komt terug op de opmerking dat 'het in stenen en wegen zit'. Hij informeert naar de redenen waarom het CDA de vorige week voor het beheerplan Wegen heeft gestemd, dat €15 miljoen kost.

De heer De Vries heeft niet gezegd dat hij daartegen is.

De heer Top constateert dat de heer De Vries niet wil dat dit in de begroting komt, dat erin geïnvesteerd wordt. Daar zit een tegenstrijdigheid in.

De heer De Vries heeft zichzelf dit niet horen zeggen.

De heer De Vries vervolgt zijn eerste termijn.

*Eentje die wat beter oogt is de belastingcapaciteit, onze belastingen liggen over het algemeen gunstig. Is dat dan ook de plek waar wij het geld de komende jaren vandaan gaan halen? Daar durft dit college dan weer geen uitspraak over te doen. Het college kiest wel voor een verhoging van de **OZB**, maar doet dat wat ons betreft op een wat slinkse wijze. Door de rekenmethode van vijf naar drie jaar te wijzigen is de inflatiecorrectie dit jaar 3,25%. Hier is vaker over gesproken. Dat is dit jaar nog maar een verschil van 0,25%, maar als volgend jaar de inflatie weer zo hoog is, dan wordt het verschil een stuk groter. Nu hebben wij bij de afgelopen Kaderbrief via een motie opgeroepen om hiervan af te zien, maar helaas zette de coalitie deze wijziging door. Nu lijkt het erop dat er wordt gehoopt op een hoge inflatiecorrectie, waardoor de fundamentele discussie om de OZB te verhogen uit de weg kan worden gegaan.*

De heer Van den Born vraagt wat er slinks aan is als een organisatie de financiële positie niet wil uithollen. Hij vindt het woord 'slinks' hier verkeerd gebruikt.

De heer De Vries laat weten dat de CDA-fractie dit wel slinks vindt. De fractie vindt dat de discussie gevoerd moet worden over wat tegenover alle leningen gezet gaat worden. Het college kan net iets extra binnenhalen door van vijf jaar naar drie jaar te gaan. Hij is er voorstander van om het dan gewoon open te leggen en te zeggen dat het college de OZB wil verhogen.

De heer Van den Born benadrukt dat het college de inflatiecorrectie heeft toegepast en die is verkort van vijf naar drie jaar. Het effect is 0,25%. Doet het college dat volgend jaar weer, dan is het effect 1,4%. Dat is niet slinks, dat is heel open en transparant. Doet men dat niet, dan wordt de organisatie uitgehold en dat is verkeerd financieel beleid.

De heer De Vries memoreert dat hij hier in de commissievergadering extra naar gevraagd heeft. Toen is aangegeven dat het goed is en principieel om van vijf naar drie jaar te gaan, ongeacht de situatie. Dat is dus niet het geval. Op het moment dat de inflatie lager zou zijn, zou men heel blij zijn met de vijf jaar in plaats van de drie jaar.

De heer Van den Born zegt dat hij dat betwijfelt.

De heer Top brengt naar voren dat de coalitie inderdaad de keuze heeft gemaakt voor een driejaarsgemiddelde. Dat betekent dat, als in de toekomst de inflatie hopelijk naar beneden gaat, hier ook eerder van geprofiteerd wordt. Het geheel sluit hierdoor beter aan.

De indexering van lonen en prijzen bij de gemeente is gemiddeld 4,5%. Dit jaar legt de gemeente er dus ongeveer 1,25 % op toe. De begroting kan dat dragen. Hij vraagt of het dan niet onverstandig zou zijn om een lager percentage te nemen.

De heer De Vries licht toe dat de CDA-fractie van mening is dat het vijfjaarsgemiddelde prima voortgezet kan worden, het gebeurt al jaren. Het gaat om 0,25%, volgend jaar zou het daarmee wat meer gestabiliseerd worden waardoor inwoners, die het lastig hebben, juist niet die schuld gegeven wordt. Dat is een andere keuze. Hij begrijpt dat de 1,25% door de gemeente wordt 'gecompenseerd'.

De heer Top wijst erop dat het verschil van 0,25% onder andere gestopt wordt in het Impuls Armoedebelaid. Het is goed om te beseffen dat het op die manier weer teruggaat naar de burgers die dit het hardst nodig hebben.

In aanvulling op de discussie laat de voorzitter weten dat 'slinks' betekent 'wat anderen niet mogen weten of merken'.

De heer De Vries vervolgt zijn eerste termijn.

*Nu lijkt het erop dat er wordt gehoopt op een hoge inflatiecorrectie, waardoor de fundamentele discussie om de OZB te verhogen uit de weg kan worden gegaan. Dat is niet 'scherp aan de wind varen', zoals dit college het noemt, maar het in de wind slaan. Daarom vinden wij dat het college hier actief op moet handelen anders lopen wij het risico dat wij in de toekomst veel minder kunnen investeren in bijvoorbeeld dorpen en verenigingen. Er wordt nu veel aandacht gegeven aan de ambities, maar dit moet ergens door betaald worden. Wie A zegt, moet ook de B van betalen zeggen. Daarom roepen wij, met Pro'98, middels **motie 16 Scenario's verhoging OZB onontkoombaar** het college op om te bepalen of zijn leenwoede ook een verhoging van de OZB als consequentie heeft. Om duidelijk te zijn: dat geniet niet onze voorkeur, maar het is wel gênant dat deze oproep uit de oppositie moet komen. Wij willen een totaalplaatje. Wij vragen het college om een toezegging om op korte termijn duidelijkheid te geven hoe het de lening wil afsluiten.*

*De vraag over hoe wij het gaan betalen hebben wij volgens mij nu wel behandeld. De tweede vraag is: wat gaan we ervoor doen? En dat beeld is ook nogal troebel. Natuurlijk, er zijn de nodige plannen waar wij ons in kunnen vinden. Zoals het Impuls Armoedebeleid om mensen die het nodig hebben extra te ondersteunen. Het is ook goed dat er wordt **geïnvesteerd in de culturele sector** via bijvoorbeeld Nairac en de Muziekschool. Wij hopen op verdere ondersteuning van de culturele sector als dat nodig is, zoals bij het Schaffelaartheater.*

*En als laatste punt **sport**. Daar gaat men door op de ingeslagen weg, maar onderweg lijken wat ambities verloren te gaan. De realisatie van de skeelerbaan heeft bijvoorbeeld een knauw gekregen en ook SDVB lijkt minder zeker van haar zaak. Voor dit laatste richten wij ons op komende commissievergadering, het is van belang dat deze vereniging aan het begin van het voetbalseizoen in september de nieuwe velden in gebruik kan nemen. Wij komen daarop terug.*

Zo kunnen wij nog meer beleidstoevoegingen noemen die onze steun krijgen. Maar om in de vergelijking van de verbouwing te blijven: we hebben het dan wel gechargeerd over de fijne koelkast, het mooie gazon en de handige deurklinken. Maar wat betekent het voor de grote verbouwing? Dat is een stuk troebeler. Het Meerjaren InvesteringsPlan, het MIP, moet uitkomst bieden. €42 miljoen lenen in drie jaar is het doel, maar wat wij hier precies voor gaan doen vraagt nog het nodige onderzoekwerk.

***Wegen** is een belangrijk onderdeel, maar ook hier moeten wij nog het nodige wikken en wegen. In de begroting besluiten wij nu om minimaal €5,1 miljoen hiervoor jaarlijks vrij te maken. Dat is wat ons betreft te vaag. Wij moeten onszelf als controlerend orgaan voldoende in staat stellen om goede afwegingen en besluiten te nemen. Daarom dienen wij met Pro'98 een amendement in waarin wij het **MIP ter kennisgeving aannemen maar nog geen besluiten nemen over de bedragen**. De heer Korevaar sprak hier al over. Hiervoor wensen wij meer grip en er is nog veel uitwerking nodig.*

Ook als het gaat om grondaankopen vinden wij dat dit college een pas op de plaats moet maken. Eerst het huiswerk op orde voordat wij mandaat kunnen geven. Met een amendement roepen we het college op om eerst kaders te delen met de raad, voordat er overgegaan kan worden tot grondaankopen. En wij beseffen net zo goed als het college dat hier geldt hoe sneller hoe beter.

*Dan nog een punt over de **vele plannen die in de Begroting** staan. Het lijkt erop dat de zaken die wel concreet in het coalitieakkoord stonden direct in de schema's zijn gepropt. Dat vraagt veel personele inzet en levert in veel gevallen ook weer nieuw werk op. We zien ook dat het college geen keuzes maakt om bepaalde dingen te schrappen, wat oorspronkelijk op aandringen van het CDA wel de bedoeling was. Het coalitieakkoord en de Kaderbrief waren namelijk nogal algemeen, terwijl er nu ineens hele concretere beleidstoevoegingen in staan. Dat voelt als een hink-stap-sprong. Is het wel wijs om die plannen met een sprong in het diepe te gaan uitvoeren? Om dit te symboliseren heeft het CDA het bomenplan er uitgepakt. Wij snappen het idee vanuit vooral één partij, maar ik vraag mij af of dit, gezien alles wat wij al met groen in gang zetten, nu wel specifiek prioriteit moet hebben. En dan gaat het geld ook nog vooral naar personele inzet. SGP en ChristenUnie refereerden hier ook aan in de commissie. Daarom dienen wij met de VVD en BI een amendement in om af te zien van de ontwikkeling van een bomenplan. We zien dit geld liever besteed worden aan groen, in plaats van*

aan papier. Dat geldt overigens ook voor het onderzoek naar een nieuwe afvalstrategie: wij ondersteunen het amendement van Pro om dit te schrappen van harte.

*Afrondend hebben wij nog twee moties die aandacht geven aan twee concrete thema's. De eerste betreft informatieveiligheid. Het valt ons op dat hierover niets in begroting staat, terwijl het zo'n belangrijk onderwerp is. Naast alle andere ambities op het gebied van data en informatie kan dit niet ontbreken. Wij dienen hiervoor **motie 14 Aandacht informatieveiligheid en IT-educatie** in.*

*Wat ook niet kan ontbreken zijn onze dorpshuizen. Het is van belang dat er voldoende mogelijkheden zijn om de dorpshuizen toekomstbestendig te laten zijn. Denk daarbij aan onderhoud en duurzaamheidsmaatregelen. Wij dienen **motie 15 Dorpshuizen unaniem** in met ChristenUnie, SGP en Burger Initiatief.*

Dan is er nog een aantal moties en amendementen dat wij van harte medeondertekenen, maar de meeste daarvan moeten nog worden ingediend. Mogelijk komen wij er in tweede termijn op terug. Wij staan aan de vooravond van een grote verbouwing. Dat vraagt om het maken van keuzes. Als CDA staan wij voor sterke dorpen en sterke verenigingen met de inwoner, met de samenleving centraal. Dat betekent dat er goede plekken voor ontmoeting moeten zijn, zoals dorpshuizen en sporthallen in de dorpen, ruimte voor initiatief vanuit buurten en wijken en aandacht voor de toekomst: duurzaam en sociaal met natuurlijk een solide huishoudboekje. In zo'n huis willen wij wonen. Daar bouwen wij graag aan.

De voorzitter wijst erop dat amendement 13 en motie 14, 15 en 16 verder deel uitmaken van de beraadslagingen.

De heer Van den Born voert het woord namens de fractie van Lokaal Belang.

Dank u wel, voorzitter,

Allereerst dank voor onze fractie, het college en in het bijzonder onze wethouder van financiën en de afdeling Financiën voor het vele werk dat is verzet. Het is altijd een hele klus en zeker dit jaar, het eerste bestuursjaar van een nieuwe coalitie.

Wij leven in bijzondere tijden. Een oorlog in Europa waarbij al duizenden Oekraïense burgers om het leven zijn gekomen en miljoenen op de vlucht zijn. Er is sprake van megahoge inflatie en energiekosten, er is een economie die piept en kraakt en één op de dertien kinderen in Nederland gaat met honger naar school. Wij dachten twee jaar geleden dat corona het ergste was dat ons kon overkomen, vandaag weten wij wel beter. Daarom ben ik blij dat in deze begroting van SGP, Lokaal Belang en ChristenUnie veel aandacht is voor het onderwerp armoede. Ik ben ook blij dat onze gemeente financieel in staat is om €2,1 miljoen ten laste van het voorlopig resultaat 2022 beschikbaar te kunnen stellen ten behoeve van armoedebeleid, om maatregelen te nemen om bijvoorbeeld eenmalige schoolkostenregelingen te verhogen, gezinnen en ondernemers te ondersteunen bij de kosten voor energie en de inkomenstoeslag te kunnen verhogen. Dit college gaat ook extra investeren in het voorkomen van schulden, het verhogen van de subsidie voor de Muziekschool, extra investeren in het stimuleren van evenementen en het uitbreiden van de balie Publiekszaken. Ik noem zomaar een paar punten.

Waar Lokaal Belang zeer content mee is, is het opstellen van het bomenbeleidsplan. Het was een lang gekoesterde wens. Bomen zijn belangrijk, ze leggen CO2 vast, remmen de klimaatverandering af, bomen houden ons koel in warme zomers en dempen geluidsoverlast. Het is niet voor niets dat in alle dorpsplannen, dorpsvisies of centrumvisies door onze inwoners één onderwerp prominent genoemd wordt: meer bomen en meer groen in de dorpen.

Op 7 juli 2021 heeft de raad de Hoofdlijnennotitie aangenomen, unaniem. Ik heb het zojuist al gezegd; met dit besluit heeft de raad besloten dat onze gemeente de komende achttien jaar gaat groeien van 60.000 naar 85.000 inwoners. Stelt u zich eens voor: in achttien jaar. De consequentie van deze explosieve groei is dat wij als gemeente fors moeten gaan investeren om deze groei mogelijk te gaan maken. Investeren in wegen, infrastructuur, scholen, dorpshuizen, ontmoetingscentra zoals Bronveld waar de raad vorige week €3 miljoen voor heeft uitgegeven en de wegen die de heer Top zojuist noemde. Deels kunnen wij deze investeringen financieren met eigen kapitaal en deels met

vreemd vermogen. Dat daardoor onze schuldquote stijgt naar 185% is niet prettig, maar het is een logisch gevolg van de forse investeringen die de komende jaren moeten plaatsvinden. De financiële risico's bij deze hoge schuldquote kunnen wij aan als gemeente Barneveld, ons weerstandsvermogen blijft namelijk binnen aanvaardbare bandbreedte en dat geldt ook voor onze solvabiliteit, die wel daalt maar aanvaardbaar blijft. Die twee zijn erg belangrijk.

Bij deze investeringen horen ook zorgen over de betaalbaarheid van dit alles.

De heer De Vries memoreert dat Lokaal Belang de afgelopen vier jaar vanuit de oppositie vooral gezegd heeft dat de financiële situatie van de gemeente niet goed is. Met name in de discussie met Scherpenzeel werd dit vaak aangehaald. De CDA-fractie woog dit anders indertijd. Nu geeft de heer Van den Born zelf aan dat verschillende quota momenteel dalen, waardoor men kan concluderen dat Barneveld er financieel nog wat slechter voor komt te staan. Hij vraagt wat de redenen zijn of maatregelen zijn die zijn genomen waardoor de heer Van den Born zegt dat er op financieel vlak bepaalde zaken zijn opgepakt waardoor de fractie van Lokaal Belang momenteel een stuk positiever kan zijn. Misschien kunnen twee voorbeelden genoemd worden.

De heer Van den Born antwoordt dat de gemeente veel geld uit Den Haag heeft gekregen, meer dan gedacht en gewenst. Daar kan de gemeente veel mee doen. Dat is niet iets dat de gemeente zelf heeft bereikt, dat is de gemeente overkomen. De laatste anderhalf jaar heeft de gemeente veel geld ontvangen uit winstnemingen van grondposities. Er zijn aspecten waar de gemeente niet zelf verantwoordelijk voor is maar die wel hebben geleid tot een betere positie van de gemeente. Als er sprake is van een betere positie en bekend is wat er op de gemeente af gaat komen, dan moet men 'scherp aan de wind varen'. Dat gebeurt met de voorliggende Begroting.

De heer De Vries concludeert dat de heer Van den Born vooral incidentele zaken noemt die op de gemeente af komen maar waar de gemeente zelf niet echt wat aan gedaan heeft. Het zijn mooie 'gelukjes'.

De heer Van den Born benadrukt dat het miljoenen euro's betreft.

De heer De Vries bevestigt dat het enorme bedragen zijn waar de gemeente zelf niet veel aan kon doen maar waar zij wel blij mee is. Hij vraagt of hij kan constateren dat er vanuit het college zelf niet echt financiële maatregelen zijn genomen waarvan de heer Van den Born kan zeggen dat die de inzet zijn geweest van Lokaal Belang om dat waar de fractie de afgelopen vier jaar zoveel kritiek op had, wat weg te poetsen.

De heer Van den Born licht toe dat het college er middels een MIP voor zorgt dat er grip komt op de financiën, dat bekend is wat de risico's zijn en dat bekend is wat wordt uitgegeven bij bepaalde investeringen. Spreker is van mening dat dit heel verstandig beleid is.

De heer Bos hoort de heer Van den Born het volgende zeggen: er zijn serieuze meevallers in het Gemeentefonds uit Den Haag maar ondanks dat zijn de quota's gedaald. Het is dus niet genoeg.

De heer Van den Born wijst erop dat de schuldquote stijgt.

De heer Bos bevestigt dat die stijgt, waardoor de gemeente er minder goed voor komt te staan.

De gemeente krijgt dus extra geld, maar het is niet genoeg. Er zit een tegenstrijdigheid in de benadering van de heer Van den Born. Het weerstandsvermogen daalt ondanks het feit dat er extra geld uit Den Haag komt. Hij vraagt waar het lek zit. De gemeente krijgt extra geld maar daalt in betrouwbaarheid en solvabiliteit.

Volgens de heer Van den Born daalt het weerstandsvermogen niet extreem, dat blijft tot 2026 redelijk op hetzelfde niveau. De solvabiliteit daalt en dat heeft ook te maken met dat risico's groter worden omdat de gemeente meer investeert. Dat komt mede doordat de raad, ook de VVD, heeft besloten om te groeien tot 85.000 inwoners. De mensen kunnen niet op zand naar hun huizen rijden, daar zijn wegen voor nodig waarvoor grond gekocht moet worden. Barneveld wordt een ambitieuze gemeente.

De heer Bos meent dat de vorige spreker hem woorden in de mond legt. Barneveld groeit inderdaad naar 80.000 tot 85.000 inwoners. Dat betekent ook een autonome groei van de bedragen die in het Gemeentefonds naar Barneveld komen. Eigenlijk zou een begroting zo moeten zijn dat met de extra

bedragen, die via een omweg door de burger betaald worden, de voorzieningen op niveau gehouden worden. De gemeente gaat toch lenen. Er zit dus een lek en de heer Van den Born kan niet aantonen waar dat zit.

De heer Van den Born is van mening dat er geen lek is. Als een gemeente groeit naar 85.000 inwoners betekent dit ook dat de gemeente in de toekomst meer inkomsten krijgt, want meer inwoners betalen hun belasting en OZB. Blijft een gemeente ambitieus, dan blijft die gemeente investeren. Maar de nieuwe inwoners gaan ook belasting betalen. Op die manier worden de schulden misschien enigszins afgelost.

In reactie op de opmerkingen van de heren Van den Born en Bos wijst de heer Top erop dat volgens de Begroting de solvabiliteit niet daalt. In 2017 was die 19% en hij stijgt in 2025 naar 31%, ruim boven de norm.

Volgens de heer Van den Born staat in de Begroting dat de solvabiliteit licht afneemt van 26% naar 22% in 2026. Dat is nog steeds boven de minimale streefwaarde. De solvabiliteit stijgt dus niet.

De heer Van den Born vervolgt zijn eerste termijn.

Lokaal Belang is zeer tevreden met het besluit van het college om over te gaan tot een Meerjaren InvesteringsPlan. Dit plan zorgt ervoor dat de grenzen van onze financiële ruimte steeds duidelijker inzichtelijker en transparanter worden. Daarnaast moet ieder investeringsvoorstel gebaseerd zijn op een visie, een besluit of een beheerplan. De plannen moeten realistisch en haalbaar zijn. Dit alles hoort bij een solide en realistisch financieel beleid. Door realistisch te begroten en een investeringsplafond in te stellen is er meer financiële ruimte gekomen. Hoe? Gewoon, door je als organisatie niet te verslikken in plannen die niet realistisch en uitvoerbaar zijn en dat te vertalen naar een investeringsplafond met de daarbij behorende kapitaallasten. Als blijkt dat het in de toekomst lastig wordt om bepaalde investeringen betaalbaar te houden, dan kan de raad daarin direct sturen. In het Meerjarenperspectief bij de Kaderbrief heeft het college ervoor gekozen om bij de inflatieontwikkelingen te kiezen voor een 3-jaars gemiddelde in plaats van een 5-jaars gemiddelde. Lokaal Belang staat achter dit besluit. De heer De Vries sprak er al over, het is onverstandig om de organisatie door inflatie financieel uit te hollen. Daarmee houdt je het voorzieningenniveau in stand zonder grote ombuigingen. Door het vertragingseffect zien wij dat dit resulteert in een verhoging van 0,25% in 2023.

De heer Korevaar vraagt of de heer Van den Born garandeert dat de stijging van de OZB beperkt blijft tot de inflatie. Het debat dat de heren De Vries en Van den Born zojuist voerden ging juist over het feit dat er nog kosten aan zitten te komen en dat de gemeente dus in de toekomst zeer waarschijnlijk iets moet gaan doen met de schuldpositie. Hij vraagt of het college het dan redt met de inflatiecorrectie of dat, zoals de motie van CDA en Pro'98, er in alle eerlijkheid gewoon eens gekeken moet worden naar een verhoging van de OZB. Die past bij de ambitie. Dan ligt er wel het eerlijke verhaal, want dan wordt verteld dat er geleend gaat worden, dat het college ambitieus is maar dat het college ook gaat aflossen.

De heer Van den Born geeft geen garanties, die krijgt men bij een stofzuiger maar in de politiek is dat moeilijk. Men kan niet in de toekomst kijken, het is onduidelijk hoe de economie er over drie of vier jaar uitziet. Wie had kunnen vermoeden dat de inflatie op 14% heeft gezeten? Door een MIP, door daar goed naar te kijken en als raad te sturen, kan de raad zelf invloed uitoefenen op de haalbaarheid van investeringen. Als over drie of vier jaar duidelijk is dat het fout gaat, dat er te veel wordt geïnvesteerd en dat de gemeente het niet kan betalen, dan kan de raad tegen het college zeggen dat er bepaalde belastingmaatregelen genomen kunnen worden. Dat zou kunnen. Daarom is een MIP een belangrijk instrument voor de gemeenteraad.

De heer Korevaar dankt de heer Van den Born voor de opmerking dat hij het niet uitsluit want dat zou hij ook niet kunnen. Er is al geresumeerd wat er het komende jaar allemaal op papier gezet moet worden, onder andere de ambitie om grond aan te kopen en om rondwegen te financieren. De

schuldquote zal dus verder stijgen. Dan ontkomt Lokaal Belang er niet aan om eerlijk te zijn tegen de burgers van Barneveld en te zeggen dat iets gedaan moet worden met de leningenportefeuille. De heer Van den Born stelt dat de fractie momenteel eerlijk is naar de Barneveldse burger door te zeggen dat de investeringen die de komende vier jaar gedaan gaan worden ook betaald kunnen worden. De solvabiliteit en het weerstandsvermogen zijn in orde. Die eerlijkheid is er. Als het moment komt dat er omgebogen moet worden of dat de belasting verhoogd moet worden om iets te realiseren, dan is dat een discussie die in de raad gevoerd kan worden.

De heer De Vries merkt op dat de heer Van den Born eerlijk is met te zeggen dat de gemeente het kan betalen vanuit de rente en afschrijving. Maar over aflossing wordt niet gesproken. Volgens hem wil ook de heer Korevaar dit punt maken: gaat het college de komende drie of vier jaar aflossen of wordt eerst afgewacht hoe het gaat en wordt dan misschien afgelost?

De heer Van den Born weet dit niet. Het wordt bepaald door het treasurybeleid. Soms is het interessant om kort te lenen, soms is het interessant om lang te lenen, soms om lineair te lenen of versneld af te lossen, soms is het interessant om dure leningen af te lossen door goedkoop te lenen. Er zijn veel mogelijkheden en dit gebeurt al tientallen jaren. Het is daarom goed dat in maart het treasurybeleid doorgenomen wordt, dan kan de raad bekijken of het goed of niet goed wordt gedaan.

Volgens de heer De Vries legt de heer Van den Born met dit antwoord precies bloot waarin de fracties verschillen. Het CDA is van mening dat, als het gaat om aflossen, treasury en grondaankopen, er een totaalplaatje zou moeten zijn op basis waarvan de raad kan bepalen of het risico dat genomen wordt aanvaardbaar is. De netto schuldquote schiet omhoog. Nu wordt gezegd dat het betaald kan worden op basis van de rente en over de rest moet in februari en maart gesproken worden. Het CDA vindt dit niet de goede volgorde

De heer Van den Born stelt dat er één, twee, drie, vier, vijf jaar geleden niets anders werd gedaan. Er werd geïnvesteerd, daar werd geld voor geleend en via het treasurybeleid krijgt de raad inzicht in hoe dat wordt gedaan. Er gebeurt niets nieuws.

De voorzitter wijst erop dat lang wordt stilgestaan bij één onderwerp en adviseert de raad om de reactie van het college af te wachten.

De heer Top wacht graag de reactie van het college af. Hij heeft begrepen dat in de kapitaallasten niet alleen rente maar wel degelijk ook aflossing zit.

De heer Van den Born vervolgt zijn eerste termijn en laat, in reactie op de opmerking van de voorzitter, enkele opmerkingen over de financiële paragraaf achterwege.

Lokaal Belang is zeer tevreden met de Begroting. De wethouder van financiën heeft het goed verwoord in de eerste zin, wij moeten scherp aan de wind varen en ons schip in deze tijd door woelige baren loodsen. De gemeenteraad staat voor grote vraagstukken en uitdagingen in de komende jaren. De groei naar 85.000 inwoners wordt met de Begroting verder mogelijk gemaakt.

Lokaal Belang heeft een aantal moties.

Motie 17 Mestvergiftiging gaat over het onderzoek naar mono-mestvergisters, het stond al in het coalitieakkoord. Lokaal Belang vindt dat er extra gas gegeven moet worden in het onderzoek naar deze bron van energie. De fractie heeft onlangs een bezoek gebracht aan agrariër Jan Dekker in Putten. Met zijn installatie levert hij iedere dag energie aan 1.500 huishoudens.

De heer Bos merkt op dat Lokaal Belang hier de VVD aan zijn zijde vindt, dat is het probleem niet. De VVD, dat weet de heer Van den Born ook, heeft hier vijftien jaar geleden al hard aan lopen trekken en heeft haar best gedaan om dit in Barneveld te krijgen. Dat is toen niet gelukt, onder andere door weerstand in de omgeving. Hij vraagt of de heer Van den Born kan aangeven hoe dit concreet planologisch ingevuld moet worden.

De heer Van den Born antwoordt dat hij dat niet kan. In de motie vraagt de fractie dan ook om het onderzoek naar mono-mestvergisters te versnellen zodat de raad snel inzicht krijgt in wat mogelijk is.

De heer Van den Born vervolgt zijn eerste termijn.

Het bezoek aan Jan Dekker liet duidelijk zien dat er interessante mogelijkheden zijn om mest te vergisten. Als er iets is waar veel van bestaat in de omgeving van Barneveld, dan is dat mest. De mest wordt momenteel voor een groot deel geëxporteerd naar Frankrijk. Dat is niet goed voor het milieu.

De heer Korevaar wijst erop dat de overeenkomst tussen het verbranden van biogas en groen gas is dat beide CO2 uitstoten.

De heer Van den Born vervolgt zijn eerste termijn.

*Hij heeft ook de familie Houten uit Leeuwarden gesproken, een melkbedrijf met 380 melkkoeien. De familie levert elke dag groen gas aan 240 woningen in Leeuwarden en heeft haar CO2-footprint drastisch verlaagd. Bij het uitrijden van de mest in de vorm van digestaat ontstaat geen stank. Samen met de ChristenUnie dienen wij **motie 24 Samenwerking ambulancezorg defensie in** met de vraag om het starten van een onderzoek naar het kunnen krijgen van assistentie door defensie waar het gaat om ambulancediensten.*

*Wij dienen **motie 22 Bomenroute** in om een bomenroute te starten. Een voorbeeld daarvan is terug te vinden bij de motie. Er zijn geen kosten aan verbonden want de ondernemer die de fractie sprak vindt het fantastisch om het voor de gemeente uit te leggen.*

Motie 20 Bereikbaarheid BOA's wordt ingediend om de bereikbaarheid van BOA's te verbeteren.

De heer Wiesenekker concludeert dat in de motie een situatie wordt geschetst waarin BOA's alleen via een specifiek nummer te bereiken zijn. Ook staat in de motie dat Lokaal Belang meent dat in veiligheidssituaties BOA's beter bereikbaar moeten zijn. Spreker heeft bezwaar tegen de motie: in veiligheidssituaties moet men niet op BOA's vertrouwen die er niet 24/7 zijn, dan moet men op de politie kunnen vertrouwen. De politie kan bereikt worden via 0900-8844, spreker weet hier alles van. BOA's kunnen ook via de meldkamer ingezet worden op het moment dat zij in dienst zijn. Dit is meer betrouwbaar dan een specifiek nummer voor BOA's die immers niet 24/7 in dienst zijn. Hij vraagt wat de heer Van den Born van de suggestie vindt.

Ook de heer Van den Born is van mening dat er maar één telefoonnummer bestaat als het om veiligheid gaat en dat is het nummer van de politie. Veel burgers weten dit. De motie wordt ingediend omdat Lokaal Belang af en toe de opmerking krijgt dat, als er groepjes jongeren rotzooi trappen en mensen overlast hebben, dit geen taken voor de politie zijn. Daar moet de politie niet mee lastig gevallen worden. Er zijn in Barneveld veel BOA's. Als men in staat is om die snel te bereiken, dan scheelt dat veel werk voor de politie. De motie betreft niet de ernstige delicten. De heer Wiesenekker memoreert dat er over 'onveilige situaties' wordt gesproken in de motie. Als het gaat om veiligheid niet zijnde overlast, dan is de politie aan zet en kan de politiemeldkamer goed inschatten of het een kwestie is voor de politie of voor de BOA. Dit punt zou niet bij de raad gelegd moeten worden maar bij de meldkamer van de politie.

Hij adviseert niet een nieuw nummer in het leven te roepen terwijl het huidige nummer zo goed bekend is.

De heer Van den Born benadrukt dat het hier niet veiligheid maar overlast betreft.

De heer Wiesenekker meent dat in dat geval de motie aangepast moet worden.

De heer Van der Lubbe sluit zich hierbij aan. De motie en de gegeven voorbeelden zouden moeten worden aangepast, want het zijn juist voorbeelden waarbij de politie prima kan inschatten wie ernaartoe moet. Hij meent dat mensen de BOA's vooral gaan bellen als zij een boete krijgen en daar niet blij mee zijn. Dat heeft geen zin, dan krijgen BOA's een last erbij waar niemand blij mee is. De heer Van den Born noemt wat voorbeelden: jongeren die bij bankjes staan en afval weggooien, de Coop op het Lavendelplein die regelmatig overlast van jongeren heeft. Dan wil men een BOA kunnen bellen.

Spreker zegt toe over de tekst van de motie na te zullen denken.

De heer Van den Born vervolgt zijn eerste termijn.

*Wij dienen **motie 18 Houtstook** in voor het toepassen van strenge regels bij houtstook in geval van een RIVM-stookalert.*

*Wij dienen **motie 19 Skatebaan Voorthuizen** in. Dit is een wens van Plaatselijk Belang en veel jongeren in Voorthuizen. Waarschijnlijk ook daarbuiten, want de fractie hoort dat veel jongeren in Voorthuizen gebruik maken van de skatebaan in Putten. Spreker is onlangs met collega Sjoerd van Amerongen gaan kijken in Putten. Het was prachtig om te zien.*

*Wij komen met **motie 21 Urban Chess** om meer openbare schaaktafels geplaatst te krijgen.*

*Wij dienen **motie 23 Bijzondere status graven KNIL-militairen** in. Lokaal Belang wil andere Nederlandse gemeenten volgen die de graven van ex KNIL-militairen een bijzondere status gegeven hebben.*

De heer Wiesenekker informeert naar **motie 21 Urban Chess** en vraagt wie aangegeven heeft hier behoefte aan te hebben. Als niemand in de samenleving hierom gevraagd heeft, waarom zou de gemeente hier dan in investeren?

De heer Van den Born licht toe dat de Nederlandse vereniging Urban Chess een onderzoek heeft gedaan. Urban Chess heeft ook leden in Barneveld die hebben aangegeven dat zij hier graag gebruik van willen maken. In andere gemeenten zijn voorbeelden te vinden. Wellicht zou het Univé Buurtfonds dit kunnen financieren.

De heer Van der Lubbe denkt dat de motie wat voorbarig is. Het is aan de andere kant sympathiek, dus misschien kan het college wijkplatforms en de verschillende dorpen vragen of hier behoefte aan is. Als die behoefte er is, is spreker er voorstander van om hier gebruik van te maken.

De heer Van den Born vervolgt zijn eerste termijn.

Ik ga mijn betoog afsluiten met een dank aan wethouder Hans van Daalen, die ik al heel lang ken als een fijne en goede wethouder. Wij gaan hem missen. Hans, hartelijk dank voor alles wat je voor ons gedaan hebt.

De voorzitter wijst erop dat motie 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 en 24 verder deel uitmaken van de beraadslagingen.

De heer Bos voert het woord namens de fractie van de VVD.

Een inleiding is mooi maar is meer voor het archief. Dus ik ga meteen door.

Wij gaan terug naar de jaren negentig. Barneveld had op dat moment ongeveer €50 miljoen schuld, dat was ongeveer €1.000 per inwoner. Nu laat de coalitie de schuld oplopen naar €270 miljoen euro richting 2026. Dat is per inwoner €4.000, uitgaande van wat groei. Het bijzondere is dat een burgerlijk bedrijf een lening en een hypotheek aflost en dat een gemeente die laat groeien, ongebreideld in onze beleving. Hoe houdbaar is dit?

Voordat de VVD een waardeoordeel geeft over de groei van de schuld naar €60 miljoen (€42 of €60 miljoen euro, het ligt eraan waar men de klemtoon legt en welke jaren worden meegenomen) moet gekeken worden naar wat wij voor dat geld gedaan en gekregen hebben.

- *Wij hebben nieuwe **schoolgebouwen** gerealiseerd. Hier scoren wij een mooie voldoende en Barneveld wordt in den lande gezien als een voorbeeld van hoe het moet. Ook in deze Begroting ziet de VVD dat het op niveau blijft.*
- *Wij gaan zorgen voor kwalitatief goede **wegen**. Twintig jaar geleden was dit een kleine voldoende. De wegen zijn voor Barneveld al jaren een zorgenkind. De vorige week is besloten om richting een voldoende te gaan, de schop gaat in de grond. De VVD heeft hiervoor **motie 27 Verbeteren verkeersveiligheid** opgesteld. Recent was in het nieuws dat Barneveld met 337 ongevallen in de top 10 staat van gemeenten met de meeste verkeersongelukken. De motie wordt*

ingediend om na te gaan of de wegen niet alleen kwalitatief beter maar ook veiliger gemaakt kunnen worden.

- *De VVD duikt wat dieper in de begrotingscijfers en komt uit bij een **bomenbeleidsplan**. Wij hebben momenteel ongeveer 30.000 bomen in Barneveld. Deze bomen staan er al enkele jaren maar het lijkt of wij geen idee hebben van hoe die bomen er zijn gekomen, anders hadden wij geen plan nodig gehad. Dit is eigenlijk ronduit belachelijk, eigenlijk een diskwalificatie van onze mensen in het groen en dat vind ik ernstiger. Met CDA en Burger Initiatief heeft de VVD **amendement 13 Bomenbeleidsplan** ingediend.*
- *De Barneveldse VVD staat kort stil bij twee meer incidentele punten die in de beleving van de VVD weggelaten kunnen worden omdat ze worden gesplitst en in meerdere partijen worden weggezet, waardoor het stapelt. Dat kan efficiënter. Het betreft het programma Voedsel- en Eiwittransitie en de kwartiermaker voor het platteland. Deze toevoegingen horen niet in de Barneveldse begroting, maar horen in de begroting van Foodvalley. Daar is een regionaal potje voor van €70 miljoen euro. Beide punten kunnen daar prima worden ondergebracht bij de trainees FoodValley. Hiervoor dienen wij **amendement 26 Landelijke gebiedsopgave voor rekening van de regio** in.*
- *Wij dienen **amendement 25 Aanpassing structurele en incidentele beleidskeuzes** in. Er zijn meer incidentele posten die naar onze mening te ruim zijn ingezet. Er staat ook een structurele post in en dat is de 'heroverweging bezuinigingsmaatregelen'. Die zijn in het vorige college al aangevoerd en de VVD heeft daar toen voor gestemd. Daar willen wij aan vasthouden.*
- *Wij dienen **motie 28 Vervanging paspoort en identiteitsbewijs bij diefstal** in. Het is een probleem als mensen dit overkomt. De VVD wil dat probleem niet nog groter maken en zou willen dat mensen in een dergelijk geval kosteloos hun paspoort of identiteitsbewijs kunnen vervangen.*

De heer Wiesenekker vraagt of de VVD het komende jaar bij de programmabegroting gaat voorstellen om elke gestolen fiets te vergoeden door de gemeente.

De heer Bos wijst erop dat het hebben van een fiets niet een verplichting is, men zou kunnen lopen of de auto kunnen nemen, terwijl iemand een identiteitsbewijs nodig heeft om zich te kunnen legitimeren als daar om gevraagd wordt. Dat is een belangrijk verschil.

De heer Wiesenekker concludeert dat, op het moment dat iets gestolen wordt dat verplicht is, de VVD meent dat de gemeente dat moet gaan vergoeden.

De heer Bos herhaalt dat een paspoort of identiteitskaart essentieel is om zich, waar dan ook, te kunnen legitimeren, ook als een agent erom vraagt. Dat vindt de VVD belangrijk, het is noodzakelijk om goed te kunnen functioneren in de samenleving.

De heer Van den Born vraagt of de heer Bos is nagegaan hoeveel identiteitsbewijzen vermist worden per jaar.

De heer Bos laat weten dat dat in Barneveld de afgelopen tijd ongeveer 90 bewijzen waren. Dat was een kostenpost van €6.500. Het lijkt reëel om ervan uit te gaan dat het onder de €10.000 blijft.

De heer Van den Born vraagt of de heer Bos niet bang is dat, als iemand zijn identiteitsbewijs kwijtgeraakt is, zegt dat het gestolen is omdat diegene het dan gratis terugkrijgt van de gemeente.

De heer Bos benadrukt dat er wel aangifte moet worden gedaan. Als hier misbruik van wordt gemaakt, is dat valsheid in aangifte en kan men ervoor vervolgd worden.

De heer Bos vervolgt zijn eerste termijn.

- *Wij dienen **motie 29 Duidelijkheid geven in versterkingsbudget voor sportvoorzieningen** in, een motie die wil dat er meer duidelijkheid komt wat betreft de sportvoorzieningen. Er wordt al jaren gesproken over sportvoorzieningen en de accommodaties die daarbij horen, maar wij missen een financiële doorkijk. Misschien kan dit in het MIP worden opgenomen.*

De VVD wil aangeven dat een paar punten ontbreken in de Begroting. De plannen en ambities die wij hebben voor de komende jaren zijn belangrijk om te noemen:

- **Rondweg Barneveld Oost** is niet opgenomen in de Begroting. In het verleden is een bedrag genoemd van €25 miljoen, maar met de huidige stijging van kosten zal dit richting €30 miljoen gaan.
- **Over de revitalisatie van Harselaar Oost** is de vorige week gesproken. Hier moet nog €14,5 miljoen worden gevonden.
- Er moeten huizen gebouwd worden. Barneveld heeft een ambitie en wil naar 80.000 tot 85.000 inwoners. Voor de komende vier jaren is dat duidelijk, 4 maal 600 woningen is 2.400 woningen. Maar wil Barneveld die groei realiseren, dan is het van belang dat de gemeente naar **8.000 woningen** gaat. Hier zit een gat tussen, wat betekent dat er ongeveer 20 hectare grond nodig is. Bij de huidige grondprijs kost dat €80 miljoen. Dat mist de fractie in de Begroting. Als men dat bij elkaar optelt, dan komt de gemeente geen €270 miljoen maar bijna **€400 miljoen** in het rood te staan.

De heer Van den Born weet niet waarom de gemeente de betreffende grond moet kopen. Dat heeft de gemeente eerder gedaan en er staat momenteel nog €20 miljoen in de risicoparagraaf.

De heer Bos gaat even terug in de tijd. Ongeveer tien jaar geleden heeft de gemeente heel veel grond gekocht. De grondquote was in 2017 87%, meent hij. In de jaren 2018, 2019 en 2020 zijn er grote aflossingen gedaan waardoor de schuldpositie snel zakte. Nu is er een kentering te zien. De gemeente gaat wel geld lenen, maar daar staat geen grond tegenover. Dat betekent dat diezelfde transitie van aflossingen in de toekomst niet gedaan kan worden. Maar het moet wel gebeuren, hoe kan de gemeente anders de ambitie van 80.000 tot 85.000 inwoners halen.

De heer Van den Born meent dat de gemeente niet zelf de grond hoeft te kopen, investeerders en ontwikkelaars kunnen dat doen. In 2012 en 2013 had Barneveld een schuldquote van bijna 300 en de solvabiliteit was 15. De gemeente heeft toen gezegd het nooit meer zover te zullen laten komen en zou voorzichtig zijn met grondaankopen.

In reactie op de heer Van den Born wijst de heer Korevaar erop dat hij stelde dat de 25.000 nieuwe inwoners van Barneveld woningen gaan kopen die ontwikkeld worden door commerciële partijen. Daarmee verliest de gemeente de grip op de samenstelling van de huizenvoorraad, op het aantal sociale woningen dat wordt neergezet. Het is bepaald niet zo dat de ervaring heeft geleerd dat huizen zoveel goedkoper zijn als commerciële partijen ze ontwikkelen.

De heer Van den Born zegt naar het bestemmingsplan te kijken. De gemeente bepaalt wat gebouwd mag worden. De wijk Veller heeft de gemeente niet helemaal zelf gefinancierd en dat is niet helemaal goed afgelopen.

De heer Bos stelt dat dit precies is wat hij wil zeggen. Dat is precies de wijk die verlies heeft geleden, de gemeente is daar op achteruit gegaan. Barneveld moet dus juist wel zelf die stappen zetten, kijk naar Norschoten, naar Bloemendal, daar heeft men de Wet voorkeursrecht gemeenten op gehad. De gemeente heeft de gronden zelf in bezit en kan winst maken.

De heer Van den Born is van mening dat de heer Bos zichzelf tegenspreekt. Hij maakt zich zorgen over de schuldquote van Barneveld maar zegt dat Barneveld alle grond zelf moet kopen. Dan explodeert de schuldquote.

De heer Bos vindt dit het draaien van de cijfers die hij aangaf. Hij constateert dat er sprake is van een verschil van inzicht in hoe de raad zich voor de burger van Barneveld moeten inzetten.

De heer Bos vervolgt zijn eerste termijn.

*Als men dat bij elkaar optelt, dan komt de gemeente dus geen €270 miljoen maar bijna **€400 miljoen** in het rood te staan. Hij kijkt naar wat er in 10 jaar gebeurt, van 2017 tot 2026. De grondquote gaat van 87% naar 7%. Wat dat betreft is de spaarpot leeg.*

‘Scherp aan de wind varen’ is de titel van de begroting. Dat is een goede keuze van het college. In de optiek van de VVD is het wel zo dat het schip water gaat maken als het op de voorgestelde manier gaat.

Ik heb een idee hoe de reactie van de wethouder zal zijn: de VVD-fractie is te vroeg met haar conclusie want komend voorjaar komt het MIP. De VVD moet dus wachten. Maar waarom dan nu de Begroting, waarom niet een basis, zonder alle extra beleidstoevoegingen, incidenteel en structureel, en dan in februari terugkomen bij de raad met de punten die extra in de Begroting moeten worden opgenomen? Op basis van de plannen die er in februari liggen kan de raad beslissingen nemen.

De voorzitter wijst erop dat amendement 25 en 26 en motie 27, 28 en 29 verder deel uitmaken van de beraadslagingen.

De heer Wiesenekker voert het woord namens de fractie van de ChristenUnie.

Momenteel komt er een donkere wolk op ons af. Of beter gezegd: hangt er een donkere wolk boven ons hoofd. Veel mensen vrezen in financiële nood te komen. Wij merken het allemaal in onze portemonnee: de dagelijkse boodschappen worden duurder en de energiekosten rijzen de pan uit. Daarbij is ook sprake van vele crises, zoals de woningnoodcrisis, de opvangcrisis, de stikstofcrisis en de oorlog in Oekraïne. Een recessie dreigt.

Als ChristenUnie-fractie stellen wij ons vertrouwen op God. In het Bijbelboek Psalmen wordt bezongen wie God is: 'God is voor ons een veilige schuilplaats, een betrouwbare hulp in nood. Daarom vrezen wij niet, al wankelt de aarde en storten de bergen in het diepst van de zee.' Daar trekken wij ons als fractie aan op. Daar putten wij moed en hoop uit. En daardoor worden wij geïnspireerd om ons hard te maken voor alle inwoners van onze gemeente Barneveld, juist in deze onzekere tijd.

In nood leer je vrienden kennen. In nood leer je kennen wat echt belangrijk is. In nood moet je dus keuzes maken. Als er echt nood aan de man is, heb je iemand nodig die je bijstaat, die je opvangt als je valt, die je beschermt voor een mogelijk gevaar en waarop je kunt vertrouwen. Daarom wil ik vervolgen met complimenten over het Impulsbudget Armoede. Veel mensen voelen pijnlijk in de portemonnee dat de kostenstijging enorm is en op veel vlakken. Waar je vorig jaar nog €2 voor een brood betaalde, is dat nu regelmatig €3. Waar je vorig jaar €50 voor gas betaalde, kan dat nu maar zo €100 zijn. Waar je vorig jaar €500 betaalde voor zwemles voor je zwemdiploma, kan dat nu maar zo €800 zijn. Gelukkig is dat momenteel voor veel mensen nog geen pijn met desastreuze gevolgen. Maar je zou maar afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering van €1500 en €80 vakantiegeld. Dan heb je het nu écht zwaar. Want waar veel gezinnen in de bijstand vorig jaar €0 overhielden, kan dat nu zomaar €500 in de min zijn met exact dezelfde aankopen en investeringen. Daarom nogmaals: geweldig dat Impulsbudget Armoede.

*Dit besluit willen wij nog verder verrijken met **motie 30 Diplomazwemmen voor iedereen**, om het komende jaar de minimaregeling diplomazwemmen te verruimen. Zwemles is een levensreddende vaardigheid. Wij willen voorkomen dat ouders overwegen om het zwemdiploma uit te stellen omdat ze de kosten niet kunnen dragen. Deze motie verzoekt het college om de minimaregeling te verruimen en dit zo snel mogelijk te effectueren.*

***Motie 5 Barneveld-pas:** een geweldig initiatief, wat ons betreft. De U-pas geeft in Utrecht veel gezinnen met een laag inkomen de mogelijkheid om breed mee te doen aan sport en cultuur. Prachtig als dat ook in Barneveld komt. De fractie steunt de motie van Pro'98 dan ook.*

De heer Van der Lubbe dankt de vorige spreker voor de steun voor motie 5. Pro'98 steunt de motie van de ChristenUnie over de zwemles. Zijn fractie had de motie graag wat scherper gezien, namelijk dat er wordt gekozen voor 130% van de bijstandsnorm omdat daar ook de grens van de armoedeval ligt voor gezinnen met jonge kinderen. Hij vraagt waarom de heer Wiesenekker het richting college in het midden heeft gelaten of het 120% of 130% moet zijn.

De heer Wiesenekker vindt dit een goede vraag. Hij heeft zelf met de vraag geworsteld in de voorbereiding van de motie. Gemeenten kiezen hierin verschillend. In Amersfoort wordt het tot 120% vergoed, in Ede wordt het vergoed tot 130%. Maar in Ede is dit met een maximum van €450. De kosten voor zwemles kunnen flink stijgen en de ChristenUnie wil het college de ruimte geven om, alles overwegende in de herijking van de volledige minimaregelingen, een goede keuze te maken. De motie wordt ondersteund door SGP, Lokaal Belang, Pro'98 en het CDA.

De heer Wiesenekker vervolgt zijn eerste termijn.

*Er is meer gaande in de wereld. Er is sprake van een enorme vluchtelingenstroom. Vele mensen zoeken hun toevlucht bij een veiliger oord omdat ze met de dood worden geconfronteerd door oorlog of hongersnood. Ook in onze gemeente zijn wij daarmee geconfronteerd. Het is geweldig hoe vele inwoners in onder andere Barneveld en De Glind zich hebben ingezet voor de opvang van Oekraïners. Onlangs is Dianne de Kwant van onze fractie op bezoek geweest bij de noodopvang in Voorthuizen. Wat heeft Voorthuizen zich goed laten zien. Op een enkel incident na is de noodopvang tot nu toe uitstekend verlopen. Daarvoor wil ik nogmaals complimenten uitdelen, ook aan het college dat met lef, creativiteit en barmhartigheid aan deze voorziening heeft bijgedragen. Het zal je het maar overkomen: vluchten voor je leven. En vervolgens elke brief die je leest niet begrijpen. Terwijl elke brief mogelijk hoop is op een veiliger toekomst óf juist een potentieel gevaar omdat je mogelijk moet terugkeren. Ik ken enkele situaties. Ik ken Basel uit Syrië die als statushouder in één van onze dorpen kwam wonen en vervolgens een brief kreeg van de gemeente met een belangrijke uitnodiging voor een inburgeringscursus. Basel begreep er niets van. Ik ken Omar uit Eritrea die als statushouder én vader van twee kinderen van harte bereid is om zijn kinderen te laten integreren en zijn beide zoons een lidmaatschap gunt bij de lokale voetbalvereniging. Omar snapte niet wat hij moest doen toen hij een brief kreeg van de gemeente waarin stond dat hij een bewijs van lidmaatschap moest overhandigen bij de gemeente omdat hij anders geen subsidie zou krijgen. Naast statushouders en vluchtelingen die moeite hebben om onze taal te lezen zijn er vele andere inwoners die moeite hebben om onze taal op schrift te begrijpen. Laaggeletterdheid is ook in onze gemeente groot. Daarom dienen wij **motie 33 Heldere taal** in die heldere taal beoogt te bevorderen door in brieven gebruik te maken van korte teksten, foto's, pictogrammen en een QR-code zodat je een brief ook kunt laten voorlezen. Dat moet ook in Barneveld kunnen. De motie wordt gesteund door SGP, Lokaal Belang, Burger Initiatief, Pro'98, CDA en nog niet de VVD.*

De heer Bos stelt daarom een verduidelijkende vraag. De VVD vindt het natuurlijk belangrijk dat mensen begrijpen wat ergens staat. Wat niet helemaal helemaal duidelijk is, is de Direct Duidelijk Brigade. Die wordt dan ingevlogen, neemt hij aan en is gericht op het helpen van de ambtenaren zodat die een goede tekst kunnen schrijven. Hij vraagt of dat bij het aannemen van ambtenaren niet een soort automatisme moet zijn.

De heer Wiesenekker begrijpt de vraag. Hij is er echter van overtuigd dat de intentie van elke ambtenaar die momenteel bij de gemeente Barneveld werkt is om de boodschap begrijpelijk over te brengen. Hij schetste zojuist twee situaties waarin dat niet is gelukt. Het is goed om nog actiever te werken aan bewustwording zodat brieven beter begrijpelijk zijn voor veel meer mensen.

De heer Wiesenekker vervolgt zijn eerste termijn.

*Wij zijn vandaag samen, samen in deze mooie raadszaal. Wij zitten op een prachtige stoel, zijn voorzien van een natje en een droogje en in de derde helft praten wij gezellig na, zonder of met een beetje alcohol. Dat zullen wij ongetwijfeld ook doen in de naderende feestmaand. Maar helaas geldt dat niet voor iedereen. Ook in onze gemeente zijn inwoners die vanavond alleen zitten. En ook de afgelopen veertien avonden. Inwoners die zich alleen voelen en eenzaam. Eenzaamheid is verschrikkelijk. Niet gezien worden, niet gekend worden is ellende. En het ergste is dat je dat met niemand kunt delen. Eenzaamheid zorgt voor gezondheidsklachten, depressie, geeft een gevoel van ongeluk en kan zelfs voortijdig overlijden veroorzaken. Dat is deze avond voor onze fractie extra pijnlijk reëel met het overlijden van een dochter van ons bestuurslid. De afgelopen jaren is de ervaren eenzaamheid in onze gemeente gestegen, ondanks de extra inspanningen die al zijn verricht naar aanleiding van een eerder aangenomen motie. Staatssecretaris Van Ooijen heeft aangekondigd dat in elke gemeente een plan van aanpak moet komen om eenzaamheid uit te bannen: Eén tegen eenzaamheid. Hiervoor is ook €10 miljoen vanuit het Rijk beschikbaar. En daarom pleiten wij met **motie 32 Eén tegen eenzaamheid** nogmaals en nadrukkelijk om een herijkte inventarisatie te doen van de bestaande activiteiten die gericht zijn op het onderdrukken van eenzaamheid en hierin ook een*

beroep te doen op de gelden die vanuit het Rijk beschikbaar zijn. Als onderdeel van een plan van aanpak tegen eenzaamheid zijn ook buurthuizen van belang. Na werkbezoeken die wij aflegden is duidelijk dat de besturen voor een lastige opgave staan door stijgende prijzen en de wens om te verduurzamen. Vandaar dat wij de motie van het CDA mede ondersteunen. Motie 32 wordt ook gesteund door SGP, Lokaal Belang en Pro'98.

Waar de één te kampen heeft met eenzaamheid of armoede is de ander bezig om zich onrechtmatig te voorzien van inkomen. Dit kan de komende jaren in nog grotere mate ten koste gaan van kwetsbare inwoners. Want als je €500 per maand krijgt om een kleine kamer op zolder beschikbaar te stellen voor een op het oog sympathieke meneer of mevrouw, dan is dat zo gek nog niet. Of je ziet als agrariër geen perspectief, je schuur staat leeg en een vriendelijke meneer of mevrouw biedt €2.000 om die schuur te huren. Ook dan kan een aantrekkelijk bod ervoor zorgen dat je verstrikt raakt in leugens en criminaliteit. Regelmatig blijkt dat inwoners beschikken over het juiste 'niet pluis'-gevoel, maar dit lang niet altijd durven te melden. Inwoners willen anoniem blijven. Daarvoor kan men terecht bij 0800-7000, Meld Misdaad Anoniem. In onze gemeente gebeurt het zo'n vijftien keer per jaar dat hier melding wordt gedaan van een situatie die riekt naar ondermijnende criminaliteit. En met onze enthousiaste ambtenaren van de afdeling Veiligheid en de uitstekende samenwerking met de politieagenten, levert dat regelmatig hits op. Maar vijftien keer is best wel weinig. Wij vermoeden dat inwoners vaker dat 'niet pluis'-gevoel hebben en dienen daarom **motie 31 Samenwerking MM** in om de komende jaren extra geld te besteden aan een Meld Misdaad Anoniem campagne en willen dit met name koppelen aan de genoemde voorbeelden: kwetsbare inwoners en criminaliteit in ons buitengebied. De motie wordt mede ondersteund door SGP, Lokaal Belang en CDA.

Samen met Lokaal Belang hebben wij gewerkt aan een nieuwe creatief idee om de spoedzorg bij hartfalen te verbeteren. Een samenwerking met defensie kan daarbij direct helpen en juist in gebieden waar de ambulance relatief laat aankomt, kan dat tot verbetering leiden. Daarom dienen wij **motie 24 Samenwerking ambulancezorg defensie** samen in.

Dan nog enkele beschouwingen ten aanzien van de financiën. Ik begin met een aantal complimenten. De Begroting is sluitend. Ook is duidelijk dat het coalitieakkoord steeds beter verankerd is in de Begroting; Ondernemend, betrouwbaar en zorgzaam. Ondernemend door het grote aantal woningen, waarbij wij zien dat er steeds meer goedkope, betaalbare woningen voor jonge starters komen. Betrouwbaar met een overheid die investeert op de grote groei en daarmee een infrastructuur qua voorzieningen voorziet en overeind probeert te houden zoals wij in Barneveld gewend zijn. Zorgzaam met onder andere het Impulsbudget Armoede maar ook met een stevige inzet op schulphulpverlening en belangrijke zorg voor onze schepping, een gezonde leefomgeving.

In de Begroting zien wij dat door de investeringen de schuldquote toeneemt tot een hoog percentage. Tot nu toe was de grote grondpositie daarvoor een belangrijke reden die uitlegbaar was. Tegenover de schuld voor bouwgronden stonden bezittingen die verkocht konden worden. Maar dat verandert doordat de bouwgrond nu verkocht wordt. Als ChristenUnie staan wij ervoor dat wij kosten die wij nu maken niet ondoordacht doorschuiven naar de volgende generatie. Hij hoort graag een reactie van het college op de **schuldquote**. Hoe ziet het college toe op een daling daarvan?

Het is vanavond de laatste avond van wethouder Van Daalen. Op een later moment zal ik over die Pieken Van Daalen verder gaandichten. Ook op deze plek wil ik Hans ontzettend bedanken voor de hele fijne samenwerking die wij hebben ervaren, de ChristenUnie-fractie maar waarschijnlijk alle fracties. Onze fractie gaat je missen, ik ga je missen.

De heer De Vries is het vergeten in zijn bijdrage maar wil de heer Van Daalen ook van harte bedanken.

Er is veel gesproken over de **netto schuldquote**. In de commissievergadering gaf de ChristenUnie aan dat het niet doorgeschoven mag worden naar de volgende generatie. Het CDA is ook die mening toegedaan. Hij vraagt wat de heer Wiesenekker bijvoorbeeld in de commissie heeft gehoord, punten waarmee voorkomen kan worden dat dit de consequentie gaat zijn.

De heer Wiesenekker antwoordt dat het een dilemma is. Enerzijds wil men de schulden niet aan de volgende generatie doorgeven maar men wil ook niet dat de volgende generatie met heel slechte

voorzieningen komt te zitten. De ChristenUnie houdt de lijn aan dat, op het moment dat hiervoor te weinig geld beschikbaar zou zijn, gekeken wordt of er te besparen is in van oud naar nieuw beleid of dat men eventueel ambities kan herprioriteren. Pas dan zou er eventueel een lastenverhoging kunnen komen. De vragen die over de schuldquote gesteld zijn laat hij bij het college.

De heer Wiesenekker vervolgt zijn eerste termijn.

In tijden van recessie vertrouwen wij op God. Vertrouwen wij dat God zegen biedt aan ons als raad, aan ons als college en wensen wij u die onmisbare zegen ook van harte toe. Wij doen dat met gevouwen handen en in afhankelijkheid.

Mevrouw Van den Wildenberg voert het woord namens de fractie van Burger Initiatief.

*Wat een begroting ligt hier voor ons. De cijfers buitelen over elkaar heen en dat doen ze vanavond ook. Het document staat vol met mooie zinnen, 98 pagina's lang. Soms denk ik, dat geldt voor alle stukken die wij krijgen: als je het niet kort en bondig kunt vertellen, dan zitten er misschien wel geheimen in of rookgordijnen en in dit geval ook veel **wensdenken**. Want wat te denken van een zin als: 'Wij gaan met onze verandering naar een toekomstbestendige organisatie, een organisatie die zich aanpast aan de groei van Barneveld en vroegtijdig aanhaakt bij gebiedsontwikkelingen.' Hoezo aanpassen, vragen wij ons af. Waarom niet tijdig ontwikkelen en tijdig signaleren dat de veranderingen nodig zijn? Want die zijn nodig. Wij kunnen namelijk simpelweg geen medewerkers vinden om al het werk te doen. Hoe zit het dan met die prioriteiten, ook in onze organisatie? Wij hebben nu een paar jaar achter de rug waarbij eerst corona en toen de komst van Oekraïners een enorm beroep hebben gedaan op onze organisatie. Hulde voor wat zij gedaan hebben, maar bij hoeveel plannen horen wij nu steeds dat wij achterlopen op de planning, dat wij er niet aan toegekomen zijn en dergelijke opmerkingen? In het licht hiervan vinden wij een zin als hierboven echt wensdenken.*

*Ik ga door op de organisatie. Vorig jaar is een voorstel aangenomen om tot organisatorische bezuinigingen te komen. Dat is nu heroverwogen en hierbij verdwenen. In onze ogen ging het echter om een nieuw soort organisatie die klaar is voor de toekomst, met als uitgangspunten gastvrij, betrouwbaar, ondernemend en wendbaar. Nu lijken de financiële middelen leidend te zijn bij de keuzes van de inrichting van de organisatie in plaats van een inventarisatie van wat echt nodig is. Ook hier geldt weer: **welke prioriteiten** gaan wij stellen?*

Wij zien zeker in dit document de goede bedoelingen en de wens om het zo goed mogelijk uit te leggen. Maar daar wordt het document niet duidelijker door, gezien ook de bijna 200 technische vragen van de verschillende partijen. Wij denken dat de helft van de tekst weg kan. Liever zien wij een begroting waarin staat wat wij gaan doen, waarom wij het doen, wanneer, wat het gaat kosten en wat het risico is voor de samenleving als wij het niet doen. Op die manier kan de raad zich ook beter concentreren op de prioriteitenstelling.

*De Begroting zou ook de vertaling zijn van het coalitieakkoord, daar keken wij dan ook naar uit. Eindelijk zou duidelijk worden wat deze coalitie eigenlijk wilde, behalve dan overal bomen. Dan zien wij wel erg veel staand beleid dat wordt voortgezet. Dat is geen probleem, want wat goed is moet men ook hooghouden. Maar het was duidelijker geweest als er een eenvoudig lijstje was gekomen met zaken die bij deze coalitie horen, wat die inbrengt aan nieuw en innovatief beleid. De coalitie doet heel veel incidentele bijdragen voor zaken die zij leuk of goed vindt, zoals ook de VVD heeft gezegd: luxezaken. Dat vinden wij ook heel leuk, meer bomen bijvoorbeeld. Maar van mijn ouders heb ik ooit geleerd dat je de tering naar de nering moet zetten. Wij leven in een zeer onstabiele tijd met een torenhoge inflatie, waarin de armoede onder inwoners zienderogen toeneemt. De energieprijzen stijgen de pan uit maar daarmee de rest ook. Hield ik een paar maanden geleden van €50 per week voor de dagelijkse boodschappen week nog regelmatig wat over, nu moet ik moeite doen om het met €65 per week te betalen. En dan kan ik dat nog makkelijk lijden. Het kan toch niet zo zijn dat dat dan niet voor de gemeente zou gelden? Maar ons college leent gewoon een paar bakken met geld en gaat daar mooie dingen voor doen. Dat kan ook, want het college verhoogt de **OZB**. Ietsje maar, het is maar 0,25% hoger dus waar zeuren wij over. Maar het is dus niet alleen die OZB die verhoogt, alles*

wordt verhoogd. Het gemak waarmee dit gebeurt baart ons zorgen. Kijkt dit college wel naar de inwoners en dan met name die inwoners die zich voelen afdrijven naar de poel van armoede? Burger Initiatief is altijd tegen verhoging van de OZB geweest en ook nu. Juist nu de inflatie zo hoog is, als het college zichzelf allerlei cadeautjes kan geven, dan kunnen zij het de inwoners ook geven. En let op, volgend jaar zal het nog veel erger worden. Daarom steunen wij **motie 16 Scenario's verhoging OZB onontkoombaar** van het CDA: er moet duidelijk inzicht komen zodat onze inwoners voorbereid zijn. Dat is toch het minste wat wij mogen verwachten van ons college.

De heer Wiesenekker constateert dat elementen in de bijdrage van mevrouw Van den Wildenberg vergelijkbaar zijn met zijn eigen bijdrage. Spreker introduceert het door een compliment te geven over het Impulsbudget Armoede. Mevrouw Van den Wildenberg introduceert het door juist geen complimenten uit te delen aan de Begroting. Hij vraagt wat haar mening is over het Impulsbudget Armoede.

Mevrouw Van den Wildenberg zal daar in haar bijdrage op terugkomen. Daar krijgt het college ook een compliment voor.

Zij bevestigt dat een heel deel van het betoog van de heer Wiesenekker past bij het hare.

De heer Wiesenekker vindt het goed dit te horen en wenst haar succes.

Mevrouw Van den Wildenberg vervolgt haar eerste termijn.

Wij zien graag dat het college in de Begroting geen extra verhoging van de OZB invoert en gewoon het vijfjarig gemiddelde van 3% aan houdt.

*Wat ons ook stoort in de Begroting is dat er **zaken aangekondigd worden maar nog niet zijn uitgewerkt**. Het is al aan de orde geweest bij diverse bijdragen, maar het geldt bijvoorbeeld voor het Meerjaren InvesteringsPlan. Op zich vind ik dat een goed instrument, maar nu wordt al toestemming gevraagd voor wat in februari uitgewerkt en voorgelegd wordt. Het geldt bijvoorbeeld voor het Leefstijlakoord dat in het najaar aan de raad wordt aangeboden. Het is nu najaar, maar ik heb het nog niet gezien. Ik geef toe dat ik de raadsstukken van de laatste twee weken niet heb bijgehouden gezien de drukte van vorige week in de raadsvergadering en nu de Begroting. Maar toch, ook dit is een beleidstoevoeging waarvan wij de reikwijdte niet kunnen overzien.*

Ik ga verder met de inhoudelijk punten.

*Allereerst de complimenten voor de extra **impuls in het armoedebeleid**. Het zal in veel huishoudens een zucht van verlichting geven.*

*Wij willen graag een inclusieve samenleving. Daar wordt stevig voor aan de weg getimmerd als het gaat om mensen met een beperking. Die zien wij in ieder geval volop in onze gemeente op straat en dat hoort ook zo. Veel meer verborgen zijn de mensen met laaggeletterdheid. Daar is een toevoeging voor en dat is mooi. Maar wat gaan wij dan zelf doen als organisatie? Wij zien graag dat iemand met verstand van **laaggeletterdheid** onze brieven gaat vertalen. De ChristenUnie sprak hier ook over. Wij hebben ergens gezien, wellicht in de antwoorden, dat veel ambtenaren geschoold worden op het niveau van B1, maar dat gaat eigenlijk meer over het aantal woorden dat iemand kent. Dat is al heel goed, maar voor laaggeletterden is dat niveau nog steeds te hoog. Voor deze mensen moet je schrijven op niveau A2 of 1F voor de mensen van buitenlandse afkomst. De Stichting Lezen en Schrijven heeft daar goede tips voor.*

*Het college kiest voor de uitbouw van recreatie en toerisme. Wij zijn zelf graag een toerist in de eigen gemeente en wij gunnen het heel veel mensen om hier te komen genieten als dagjesmensen of als verblijvend toerist. Barneveld en omgeving zijn dat meer dan waard. Maar heeft het college ook een mening over de **balans tussen inwoners en toerisme** of gaan wij voor ongebreidelde groei? Hoe gaan wij die balans bewaken?*

*Dan missen wij bij het kopje zorgzame gemeente een punt, namelijk de garantie voor adequate en kwalitatieve **jeugdhulpverlening**. Hoe kijkt het college hier tegenaan en kan dat punt worden toegevoegd?*

*Een ander punt hoort bij het speerpunt cultuur- en sportstimulering. Daar worden tot mijn genoegen het **erfgoed en de monumenten** genoemd. Ongeveer tien jaar geleden is ons monumentenbeleid*

bevroren omdat er bezuinigd moest worden. Dat betekende dat er geen nieuwe monumenten konden worden aangewezen, misschien een enkele keer bij hoge uitzondering. Het lijkt ons heel goed dat op dit moment, tien jaar later, deze beslissing geëvalueerd wordt en om het beleid naar de toekomst uit te zetten. Want wij lezen in de Begroting ook de wens van het college om een robuuster en lokaal kenmerkend landschap te behouden. In ons landschap staat veel cultureel erfgoed. Wat willen wij daarvan bewaren? Bijvoorbeeld aan bakhuisjes of houtwallen, wat is waardevol, welke keuzes gaan wij daarin maken? Wij zouden graag de toezegging krijgen dat in ieder geval tot evaluatie van het beleid wordt gekomen.

In het programma Wonen lezen wij dat het college voor het landelijk gebied de leefbaarheid en de **agrarische ondernemingsmogelijkheden** wil versterken. Geen megastallen, geen gedwongen uitkoop en zuinig omgaan met landbouwgrond: daar staan wij helemaal achter. Maar wat bedoelt het college hier concreet, vooral met de term 'zuinig omgaan met landbouwgrond'? En is gedwongen uitkoop werkelijk onmogelijk en hoe gaat het college dat dan doen? Daar maken wij ons zorgen over.

De **woningbouwlocatie Barneveld Noord** is aangemeld in de regionale businesscase voor Foodvalley. Wij hebben een tijd geleden een rondleiding gehad in Bloemendal, maar dit plan is duidelijk groter. Hoe groot dan wel en voor welk deel is subsidie aangevraagd? Wij hebben dit ook als technische vraag gesteld maar het antwoord was dat dit niet beantwoord kon worden vanwege de vertrouwelijkheid. Wij hopen dat het college dit nu wel kan beantwoorden want waarom staat het anders in de Begroting.

De Begroting begon zo goed en sprak over 'betaalbare' woningen. Vanaf pagina 32 gaat het weer mis, want dan gaat het over '**goedkope**' woningen. Misschien dalen de huizenprijzen ooit wel zodanig dat het echt goedkoop wordt, maar wij hanteren liever de term 'betaalbaar'. Volgens ons is hierover in het verleden een toezegging gedaan.

Leefbare dorpen en wijken bij adequate voorzieningen: wij missen daarbij de **buurtkamer**. Wij hebben de vorige week een prachtig buurtcentrum voor de wijk Oldenbarneveld goedgekeurd, maar daar waar nodig zien wij graag een buurtkamer als mogelijkheid om elkaar te ontmoeten, zoals in Barneveld Zuid is gerealiseerd, zeker als daar vanuit de wijk of buurt behoefte aan is. Is dat mogelijk? Ik kom terug op voorliggend document. Wij willen graag met een hart vol verwachting uitzien naar de documenten van het college, met name naar de kadernota en de begroting. Die zou je toch voor je plezier moeten kunnen lezen. Daar is echter een goede planning een onderdeel van en die was deze keer nog minder goed dan anders. Een technische uitleg van 19.00 uur tot 20.30 uur en aansluitend de commissievergadering waarin wij één vraag mochten stellen. Diezelfde dag hebben wij om 17.00 uur de antwoorden gekregen op de eerste 157 vragen. Het duizelde mij. Ik weet niet hoe men dit mag vragen van een lekenbestuur, maar ik kan wel zeggen dat de Begroting wat dat betreft in meerdere opzichten geen pretje is geweest.

Pauze

De voorzitter heropent de vergadering.

De voorzitter geeft het college de gelegenheid te reageren op de eerste termijn.

Wethouder Oosterwijk reageert op de eerste termijn.

Hij vindt het bijzonder: er wordt over behoedzaam, solide gesproken en aan de andere kant over het niet maken van keuzes, risico's die erin slijpen, carte blanche. En men spreekt over dezelfde begroting. Hij vraagt zich af wat er aan de hand is. Maar er is toch iets gemeenschappelijks en dat is dat iedereen zorgen heeft. Daar is hij blij om omdat er in financiële zin uitdagingen op de gemeente afkomen.

Toen het college het Meerjaren InvesteringsPlan in de Begroting zette, dat overigens in het vorige college is ingezet, hoopte het dat de goede discussie zou ontstaan. Die is ontstaan en daar is hij blij om. Want op de vraag wat een belangrijke discussie bij de Begroting zou zijn, zou hij antwoorden: de

lange termijn financiële houdbaarheid van de financiën in het licht van het feit dat Barneveld een groeiende gemeente is.

Hij hoort uitspraken die volgens hem op misverstanden gebaseerd zijn of op verschillen van inzicht, dat zal blijken, terwijl er een soort 'common ground' is om verder het gesprek aan te gaan.

Hij wil één misverstand uit de weg ruimen: er wordt wél afgelost. Misschien is het een nieuw woord dat hij introduceert voor de lijn in de Begroting die over het MIP gaat en zowel aflossingen als rente omvat: stelpost. Die lening is er over veertig of zestig jaar, de looptijden verschillen, niet meer. Die wordt afgelost.

De heer Korevaar vraagt of hij hieruit mag opmaken dat de miljoenen euro's die de gemeente de komende jaren gaat lenen binnen 15 tot 30 jaar afgelost zijn, op het eind van hun periode. Hoeven die niet geherfinancierd te worden?

Wethouder Oosterwijk bevestigt dat ze zijn afgelost en niet geherfinancierd hoeven te worden.

De heer Korevaar vraagt of dit staand of nieuw beleid is.

Wethouder Oosterwijk meent dat het in financiële zin staand beleid is, in die zin dat de gemeente altijd financiering opneemt inclusief aflossingen. De investering is natuurlijk nieuw beleid.

De heer Korevaar wil met name weten of de gemeente in het verleden leningen aanging waarop niet werd afgelost en die in de toekomst geherfinancierd moesten worden. Dit versus wat de wethouder stelt, namelijk dat de leningen die momenteel aangetrokken worden voor de komende jaren allemaal in een periode van 15 tot 30 jaar afgelost worden en niet geherfinancierd hoeven worden.

Wethouder Oosterwijk bevestigt dit. Als het goed is, zijn financieringen die zijn aangetrokken voor bijvoorbeeld gebouwen waarop afgeschreven wordt, zo opgezet als hij zojuist uitlegde. Voor grond is dat bewust niet gedaan in de veronderstelling, die niet altijd uitkwam, dat de gemeente daar op zou verdienen. Daar hoefde de gemeente niet op af te schrijven. Grond houdt zijn waarde. Maar bij gebouwen zou het idealiter zo moeten zijn dat als de gebouwen afgeschreven zijn, er een afgeloste lening is.

De heer Korevaar gaat in op het principe van afschrijven en aflossen. Als hij ergens op afschrijft, bijvoorbeeld op een auto, dan heeft hij op het moment dat de auto afgeschreven is voldoende geld om een nieuwe auto aan te schaffen. Maar wat als hij die auto met geleend geld financiert?

Wethouder Oosterwijk licht toe dat als een gebouw afgeschreven is in 40 jaar, ook de lening is afgelost. Het gebouw is dan afgeschreven en er is geen schuld meer. Wat er vervolgens gedaan moet worden, of het bijvoorbeeld fysiek afgeschreven is, is een vraagstuk dat dan voorligt.

De heer Korevaar wijst erop dat zijn fractie heeft voorgesteld om 'in te stemmen met'. Dat is eigenlijk om gaande discussie, om helderheid te krijgen over hoe de gemeente met geld omgaat, met geldleningen en treasury. Wethouder Oosterwijk gaf zojuist aan dat de meningen niet zoveel verschillen. Dat klopt. Het gaat spreker om de helderheid.

Volgens de heer De Vries wordt de juiste discussie gevoerd. In de technische sessie is gesproken over de leningen. Toen werd aangegeven hoe de lening er uit ziet, of hij aflossingsvrij is of niet. Daar moet nog met elkaar over gesproken worden, met treasury. Daarom stelt de fractie voor dat de raad daar eerst duidelijkheid over krijgt voordat de gemeente overgaat tot lenen. Vandaar dat de CDA-fractie op basis van de technische sessie zegt dat het niet voldoende helder is. Mogelijk kan de wethouder meer helderheid geven.

Het college stelt de raad een **MIP** voor van maximaal €42 miljoen, de limiet. Wethouder Oosterwijk wijst erop dat de gemeente de afgelopen jaren gemiddeld ongeveer €30 miljoen per jaar heeft geïnvesteerd. Nu zit het college op €42 miljoen per drie jaar. Het is dus echt een stuk lager. Dat laat zien dat er later echt keuzes gemaakt moeten worden. Het investeringsgedrag van de afgelopen jaren wordt niet automatisch herhaald.

De wethouder gaat in op de begrippen investering en lening. In de Begroting staat de financieringsbehoefte vermeld, die is veel kleiner dan de investeringsbehoefte. Op pagina 58 onder de grafieken staat dat de gemeente ongeveer €114 miljoen investeert en hiervoor €62 miljoen leent.

Dat komt omdat de gemeente ook nog eigen geld en liquide middelen heeft die daarvoor worden ingezet. Niet alles wat geïnvesteerd is, is automatisch een lening.

In reactie op de vraag van de heer De Vries hoe de leningen worden ingericht licht de wethouder toe dat in de regel de aflossing kan worden gedaan voor de lening die de gemeente moet afsluiten. Dat is geregeld. Of men dat daadwerkelijk gaat doen hangt af van de leningenportefeuille van dat moment. Dat wordt inderdaad geregeld in het treasury-statuuut et cetera. Daar wordt nog over gesproken.

Lening en investering zijn twee verschillende dingen. Maar het geld dat nodig is voor aflossing wordt wel apart gezet. Het is niet zo dat dat op slinkse wijze verdonkeremaand wordt.

In de discussie is het van belang om dit onderscheid duidelijk te hebben.

De heer Buitenhuis concludeert dat de wethouder een koppeling maakt tussen aflossing en afschrijving. Na 40 jaar is de afschrijving van een gebouw een bepaald bedrag. Is het de bedoeling dat, als voor een bepaald gebouw geïnvesteerd wordt, de aflossing met eenzelfde bedrag verminderd wordt? Of is het voorstelbaar om te zeggen dat de gemeente sneller gaat aflossen om ervoor te zorgen dat de gemeente eerder weer investeringscapaciteit heeft zodat, op het moment dat het gebouw er nieuw moet komen, de gemeente weer een reservepot heeft om dat te kunnen bouwen?

Wethouder Oosterwijk antwoordt dat het momenteel niet op die manier is opgebouwd.

Het is de heer Korevaar onduidelijk. Hij had juist gevraagd of hij in het voorbeeld de met geleend geld geleende auto op het eind weer opnieuw kon aanschaffen. De wethouder zei toen dat dit niet zo is, maar dat er ook afgelost gaat worden. Spreker ging ervan uit dat er wordt afgelost en afgeschreven en dat op het eind alles rond is. De wethouder zei juist echter dat het zo niet opgebouwd is.

Wethouder Oosterwijk wijst erop dat de heer Buitenhuis vroeg of het sneller kon. Zijn reactie was toen dat het momenteel niet zo opgebouwd is.

Wethouder Oosterwijk vervolgt zijn reactie op de eerste termijn.

Hij maakt een paar nuancerende opmerkingen over de ontwikkeling van de schuldquote. Het is goed om Begroting 2022 en Begroting 2023 naast elkaar te leggen als het gaat over de ontwikkeling van de **schuldquote**. Het college heeft het MIP volledig doorgerekend alsof dat helemaal uitgegeven wordt, een soort worstcasescenario. Als men de investeringen niet opneemt in de begroting maar wel doet, dan ziet men een verschil ontstaan tussen wat in een begroting wordt opgenomen aan netto schuldquote en wat uiteindelijk het resultaat is als netto schuldquote. Als men vervolgens wel besluiten neemt waarmee investeringen worden gedaan waarvoor geleend moet worden, loopt de schuldquote op ook al heeft men dat niet opgenomen in de begroting. Hij adviseert om die twee dingen naast elkaar te zetten, er zitten opmerkelijke verschillen tussen. In de Begroting 2021 was hij bijvoorbeeld vrij hoog en in werkelijkheid was het een stuk lager.

In de huidige Begroting loopt de reeks vooral in 2022 omhoog, in de huidige Begroting loopt hij het grootste gedeelte op. Vervolgens is er een kleine stijging vanaf 2023, dat is een beetje de dempende werking van het ingevoegde investeringsplafond. In 2026 loopt hij extra op. Dat komt ook omdat er een noemereffect in zit (men deelt erdoor) omdat de gemeente dan minder inkomsten heeft vanwege de lagere bijdrage van de rijksoverheid. In de praktijk zal dat voor een deel meevallen.

De Begroting gaat vooral over 2023 en geeft een doorkijkje naar 2024, 2025 en 2026. Daar ziet men dat de aflossing voor dat wat de gemeente zou moeten lenen als de gemeente al de investeringen gaat doen, netjes geregeld is in de Begroting. Daarnaast ziet men dat de Begroting sluitend is.

Daarnaast ziet men ook dat, als de saldi van 2023 tot en met 2026 worden opgeteld, er een overschot is van €8 miljoen, zeker als de Septembercirculaire erbij betrokken wordt. De wethouder vindt dat geen aanleiding om de discussie te starten over een **OZB-verhoging** voor deze termijn. Het lijkt hem niet te verkopen dat momenteel de OZB verhoogd wordt met voorliggende gegevens.

De heer Bos gaf een voorbeeld: de rondweg aanleggen, grond aankopen en de groeiperiode van Barneveld echt gaan inzetten. Dan ontstaat er een spannend gesprek. De wethouder zou graag het gesprek met de raad voeren over de vraag **hoe houdbaar de financiën van Barneveld** zijn als er een

groei is naar 80.000 inwoners en gegeven de huidige financiële situatie, de Voorjaarsnota komt daarvoor waarschijnlijk te vroeg, dan ligt nog niet alles op tafel. Op dat moment kan de **OZB** wel onderwerp van gesprek worden, als is dat een knop waar men niet te veel van moet verwachten. Hij meent dat er een stijging van 7% moet zijn wil er €1 miljoen aan extra inkomsten komen. Met de investeringsbedragen die de heer Bos noemde, moet er nogal wat gebeuren als alleen dat instrument gebruikt wordt. De wethouder wil daarbij ook andere discussies voeren, over of er geleend gaat worden of dat bijvoorbeeld een deel van de gebouwen van de gemeente verkocht wordt om daarmee de schuldpositie wat te veranderen. Daar zitten voor- en nadelen aan. Dat gesprek zou hij bij voorkeur voeren in samenhang met de Nota Treasury, de Nota Grondbeleid, de Nota Reserves en Voorzieningen en ook met een soort uitwerking van de Omgevingsvisie zodat duidelijk is wat er gaat gebeuren. Maar of die stukken dan op tafel liggen, waagt spreker te betwijfelen. Anders zou het in stappen moeten gebeuren.

De heer Bos merkt op dat, als de gemeente stappen wil maken in de groei en kijkt naar bestemmingsplanwijzigingen, dat volgend voorjaar op de rails moet worden gezet. Anders ontstaat er een probleem richting 2030.

Spreker hoorde de opmerking 'verkoop en terugleasen' om geld te genereren. Hij vraagt of hij dat zo mag vertalen.

Wethouder Oosterwijk zegt dit genoemd te hebben als een optie die veel grotere gevolgen zou hebben. Of men dat moet willen, is vers twee.

Wethouder Oosterwijk vervolgt zijn reactie op de eerste termijn.

Voorgaande is volgens hem de essentie van de discussie die raad en college zouden willen voeren. Dit werd in verschillende toonaarden door de fracties naar voren gebracht.

De heer De Vries merkte op dat eerst een huis gebouwd wordt, dan bekeken wordt wat men wil en vervolgens wordt nagegaan of dat financieel past. Het college is in feite nog voorzichtiger en heeft eerst een soort financieel budget neergezet en pas daarna wordt gekeken wat men wil.

Nog een misverstand dat uit de weg geruimd moet worden: na het instemmen met voorliggend MIP, het staat ook in de besluittekst voor 2023, moet hier invulling aan gegeven worden via het uitvoeringsprogramma. De raad heeft twee investeringsbeslissingen genomen: het Wegenbeheerplan dat ook uit de stelpost gefinancierd moet gaan worden en Bronveld. Het uitvoeringsprogramma is een instrument voor de raad waarmee die aan het roer kan zitten. Het is zeker geen carte blanche.

De heer Korevaar komt terug op het Wegenbeheerplan met een minimum van €5,1 miljoen. Hij vraagt waar voor de wethouder het maximum ligt.

Wethouder Oosterwijk licht toe dat het minimum is ingesteld omdat het college heeft gezegd dat, als men het Wegenbeheerplan in zijn oorspronkelijke omvang wil uitvoeren, er meer geld nodig is. Dan wordt er al een erg grote hap uit het MIP genomen en dat lijkt onverantwoord. Het wordt dan ook uitgesmeerd over zes jaar en niet over vier jaar. Als men in de integrale afweging zegt die ruimte niet in te vullen, dan is er ruimte om alsnog meer invulling te geven aan het Wegenbeheerplan.

Het ongemak bij de heer Korevaar zit bij het woord 'minimaal'. Er is sprake van een soort inspanningsverplichting maar ook van een open eind. Spreker probeert duidelijkheid te krijgen bij het open eind.

Wethouder Oosterwijk is van mening dat de heer Korevaar een punt heeft als 'minimaal' de ruimte biedt om het ook maximaal in te vullen.

Mevrouw Van den Wildenberg vroeg of de vele beleidstoevoegingen nodig zijn, of niet de tering naar de nering gezet moest worden. De beleidstoevoegingen staan erin omdat zij noodzakelijk zijn, het is niet een pretpakket van het college. In de huidige tijd, waarin zoveel opgaven op de gemeente afkomen, heeft de gemeente ook ambities waaraan invulling wordt gegeven. Er zijn telkens handen te kort en voor een groot deel is het inderdaad de invulling van handen. Het college hoopt dat die te krijgen zijn. Maar dat is inderdaad niet vanzelfsprekend.

Mevrouw Van den Wildenberg vroeg of het niet te vroeg is. Het is niet te vroeg, begroten is ook vooruitkijken, maar er volgen verdere discussies. Dit is het begin. Het wordt in de Begroting neergezet zodat het geld niet aan andere dingen wordt uitgegeven. De invulling voor 2023 komt in februari, de discussie over de langere termijn wordt gevoerd in de samenhang die hij zojuist heeft geschetst.

De heer Bos vraagt waarom voor deze weg en niet voor een basisbegroting is gekozen. Dan wordt gewacht op het MIP, tot alle beleidskaders inzichtelijk zijn. Nu is het voor de raad in de periode richting februari een kwestie van het geven van een soort blanco cheque.

Wethouder Oosterwijk benadrukt dat het geen blanco cheque is. Het is verstandig reserveren in de Begroting van de financieringsruimte, zowel aflossing als rente, die men nodig heeft voor investeringen die nog gedaan moeten worden. Als die er momenteel niet in zouden staan, zou dat vreemd zijn. Het moet als een stelpost worden opgevat, die pas uitgegeven kan worden als er beslissingen genomen worden voor kredieten.

Wethouder Oosterwijk vervolgt zijn reactie op de eerste termijn en reageert op de amendementen en moties.

Amendement 2 MIP Begroting (1) betreft beslispoint 9. De wethouder heeft daar zojuist over gesproken. Beslispoint 9 is de verwoording van dat het opgepakt gaat worden. Hij begrijpt niet dat er een amendement ingediend is om dit weg te halen, het is juist belangrijk. Het wordt al gedaan, in die zin is het amendement overbodig.

Op **motie 16 Scenario's verhoging OZB onontkoombaar** heeft de wethouder inmiddels gereageerd. Het college ontraadt de motie, niet omdat de wethouder de discussie over de OZB uit de weg wil gaan maar omdat de discussie van toepassing is in een later stadium.

Een aantal van de genoemde overwegingen is onjuist, wat al een reden is om de motie af te raden.

In **amendement 25 Aanpassing structurele en incidentele beleidskeuzes** maakt de VVD andere keuzes in de begroting. Het college ontraadt de motie.

De heer Bos koppelt de inhoud van amendement 25 aan het zojuist gegeven antwoord van de wethouder. De VVD wil hierin strepen in afwachting van het MIP. De wethouder vroeg zojuist het college de stelpost te geven. Het is echter in principe geen stelpost want het college heeft het ingevuld. De tekst in de Begroting moet in feite aangepast worden. De ruimte die zijn fractie vraagt is al ingevuld, maar onder de paraplu van een stelpost. Dan wordt het voor de VVD makkelijker om hierin mee te gaan.

Wethouder Oosterwijk gaat in op de laatste opmerking van de heer Bos over de formulering van beslispoint 9. Hierin staat: 'waarvoor jaarlijks een uitvoeringsplan zal worden opgesteld'. In bijlage 2 bij het MIP staat een aantal uitgangspunten voor het toepassen van het MIP en dat is dat er een uitvoeringsplan moet komen. Zonder het uitvoeringsplan kan het college niet uitgeven, terwijl de financiën al gereserveerd zijn. De wethouder meent dat hij het qua formulering niet eens zal worden met de heer Bos, maar hij hoopt dat de heer Bos denkt dat het goed gaat komen als het op deze manier gedaan wordt.

Motie 14 Aandacht informatieveiligheid en IT-educatie: IT is een onderwerp dat terecht naar voren gebracht wordt omdat het in de Begroting weinig aandacht gekregen heeft. Het college ziet dit nog wel eens als een 'on going concern'. In de Begroting is een aantal speerpunten opgenoemd dat afwijkt of bijzondere aandacht nodig heeft. Dat wil niet zeggen dat het college hier niets aan doet, de wethouder is redelijk vaak in gesprek met de SiSo die hierover gaat. De gedachte erachter omarmt de wethouder. Maar in de formulering staan gedetailleerde schema's die het college moet opleveren en dat is niet de werkwijze waarvoor het college gekozen heeft. Op basis van de formulering raadt spreker de motie af, terwijl de gedachte uitgevoerd wordt. Hierover wordt jaarlijks gerapporteerd.

Motie 15 Dorpshuizen is heel herkenbaar. De wethouder heeft inmiddels met twee dorpshuizen de eerste gesprekken gevoerd. De uitvoering loopt al. Het college ziet het aankomen en wil het gesprek

erover aangaan. De motie lijkt hem overbodig omdat het al wordt gedaan maar hij laat het oordeel aan de raad.

Wethouder Wijnne reageert op de eerste termijn en neemt eerst de moties en amendementen door.

Amendement 1 Grondbeleid Begroting vraagt om het niet meer geven van een mandaat aan het college voor het doen van strategische aankopen en dit via de raad laten lopen. Dat zou betekenen dat het college geen strategische aankopen meer doet. De wethouder moet er dan eerst mee naar de raad. Maar een raad moet ordentelijk bijeengeroepen worden, daar staat een termijn voor. Er moet ook een raadsvoorstel geschreven worden. Soms komt er een mogelijkheid langs, dan komen de adviseur Grondbedrijf en de directeur Grondzaken naar de wethouder toe met de vraag wat ergens mee gedaan gaat worden. Dat vergt dan handelen en mandaat, anders is een ander de gemeente voor. Het is aan de raad om hierin te kiezen, maar het zou in de praktijk betekenen dat het college geen strategische aankopen meer kan doen.

Amendement 4 Onderzoek verbreding PEC is ingediend door Pro'98. De fractie heeft gesignaleerd dat er in de Begroting iets staat over onderzoek naar verbreding van het Poultry Expertise Centrum en de fractie vraagt waarom dit gedaan wordt. De wethouder begrijpt dit want het had op een betere manier verwoord kunnen worden in de Begroting. Het is niet zo dat het college dit doet. Er is een onderzoek geweest en dat is vervolgens bij de sector neergelegd. Het PEC heeft iemand, in opdracht van de brancheorganisatie, die gaat kijken naar wat er moet gebeuren en die dit gaat implementeren in PEC. Het college heeft hooguit een sparrende rol gehad. Hier is geen budget uit de Begroting meer aan gekoppeld, dat budget kan dus ook niet ergens anders voor ingezet worden. Met de toelichting is het amendement in feite overbodig, maar dat is aan de raad.

Motie 6 Grip op grond betreft de kaders voor grondexploitatie. Wat gevraagd wordt is prima, dat gaat het college ook doen. De SGP vroeg om een toezegging om in de eerste helft van 2023 naar de raad toe te komen met de kaders. Het college wil de kaders graag in samenspraak met de raad gestalte geven, dit kan misschien gebeuren in de raads werkgroep voor de Omgevingswet. Spreker heeft wat problemen met de stellige constatering in de motie die hij niet onderschrijft. Het college laat het oordeel over de motie aan de raad.

In **motie 9 Gebiedsproces stikstof** wordt de link gelegd met de uitspraak van de Raad van State dat de bouwvrijstelling niet meer geldt. De discussie gaat breder, die speelde al voor de bouwvrijstelling: hoe zit het met het extern salderen? De inzet is er, ook samen met de provincie Gelderland, om te bewaken dat de Vallei niet leeggekocht wordt door grote partijen van buiten die azen op de stikstofruimte nabij Natura 2000-gebieden. Het verzoek dat aan het college wordt gedaan legt erg de link met piekbelasters en gaat over het uitkopen van stikstof in het algemeen. Het college zegt toe dat het zich hiervoor zal inzetten, samen met de provincie, hiervoor zal waken en ervoor zal zorgen dat, als er al stikstofruimte vrijkomt, dit in eerste instantie naar de PAS-melders gaat en in ieder geval niet verdwijnt naar buiten de regio. De zorg deelt het college, maar het in de motie opgenomen verzoek is wat ingewikkeld geformuleerd.

De heer Top vraagt of, als de fractie wat woorden in het dictum verandert en weglaat over de piekbelasters, het college de motie kan onderschrijven.

Wethouder Wijnne verwijst naar de regel 'de zorgen die er zijn rond de piekbelasters in de stikstofruimte binnen het gebiedsproces veilig te stellen middels een afstandslimiet'. Het college kan dit niet veilig stellen want niet het college maar de provincie gaat over die regels. Als de motie vraagt aan het college om maximale inzet te plegen om dit veilig te stellen, dan is het prima want dan is het een ondersteuning van de raad voor wat het college al doet.

De heer Top zegt toe dat de SGP-fractie zich hierop zal beraden.

Wethouder Wijnne vervolgt zijn reactie op de eerste termijn.

Bij **motie 11 Ruimen van pluimvee beperken** zou de wethouder kunnen zeggen dat het college hier niet over gaat, maar het college deelt de zorg. Het gebeurt wel in de gemeente Barneveld en in het gebied, waardoor veel gezond pluimvee geruimd wordt. Tegelijkertijd wordt er een discussie gevoerd

door virologen. Maar de zorg en de roep om een oplossing die dit voorkomt en die ook het probleem bestrijdt, deelt het college. Als de motie zegt dat de raad het college vraagt om die zorg nog eens onder de aandacht te brengen bij andere partijen, dan doet het college dit graag.

Uit de steun voor **motie 12 Voedselverspilling** blijkt dat er een brede wens leeft in de raad om hiermee aan de gang te gaan. Het college wil de toezegging doen dat volgend jaar actief mee wordt gedaan met de Verspillingsvrije Week. Bij het ontwikkelen van beleid moet wel gesproken worden over wat de raad daarbij verwacht, een breed beleid of bijvoorbeeld een opsomming van wat gedaan kan worden en wat in de regio gebeurt. Hij pleit ervoor om dit niet heel breed op te zetten want dat zou veel menskracht kosten. Zijn voorganger zou zeggen: 'Als wij hem zo uit mogen leggen, dan kunnen wij ermee uit de voeten'. De wethouder heeft de indruk dat het niet breed bedoeld wordt. De zorg die in **motie 18 Houtstook** uitgesproken wordt, zal iedereen delen. Men merkt het al op sommige dagen. Hij meent dat het regelen van een stookverbod alleen maar kan voor mensen die recreatief stoken, als men stookt om de woning te verwarmen is het ingewikkeld om dat te verbieden want dan wordt de woning niet verwarmd. Op het moment dat er een stookalert uitgaat van het RIVM, zou het college een groep BOA's op pad moeten sturen om bij mensen thuis te gaan controleren of de stook echt nodig is. Het college ontraadt de motie vanuit de gedachte dat het niet goed gehandhaafd kan worden.

De heer Van den Born meent dat er bij een stookverbod niet meteen een groep BOA's op pad gestuurd hoeft te worden. Het verbod an sich kan al een dempende werking hebben op een voor een grote groep mensen schadelijke stoffen die in de lucht komen. Uiteindelijk gaat het niet om het plagen van de stokers, het gaat om de gezondheid van veel mensen.

Wethouder Wijnne erkent dit. Middels het stookalert gebeurt dit ook al, er wordt een oproep aan mensen gedaan om dan niet te stoken. Maar als een verbod wordt ingesteld en men weet dat er niets aan handhaving wordt gedaan, dan wordt het een papieren tijger. In het bouwbesluit staat al dat hinderlijk stoken vanuit de gebouwen niet mag. Als iemand werkelijk zijn burelen continu in de rook zet, dan heeft men een instrument. Dan is de vraag of de raad een verbod wil instellen waarmee men qua handhaving niet veel kan.

De heer Van den Born heeft een aantal cases bekeken. Daarin bleek dat er, in gemeenten waar daadwerkelijk is overgegaan tot een stookverbod, een enorme positieve invloed was te zien op het niet stoken bij slecht weer. Hij zou dit punt graag meegenomen zien worden.

Wethouder Wijnne laat het oordeel hierover aan de raad.

Wethouder Wijnne vervolgt zijn reactie op de eerste termijn.

Hij meent dat bij **amendement 26 Landelijke gebiedsopgave voor rekening van de regio** sprake is van een misverstand of van een meningsverschil. Volgens de VVD hoort het programma Voedsel en Eiwittransitie thuis in de regio. Dat is niet zo, de €42.000 is de bijdrage van de gemeente aan het regionale programma.

De VVD meent dat de landelijke overheid de **kwartiermaker** zou moeten financieren want het betreft de transitie in het landelijk gebied. Natuurlijk is het college van mening dat van de €25 miljard wel wat miljoenen euro's naar Barneveld kunnen komen, Barneveld heeft een grote opgave. Maar als de gemeente hier niet financiert, kan de gemeente hier niet iemand voor aannemen en dan moet afgewacht worden wat de rijksoverheid voor de gemeente regelt. Daar is het college geen voorstander van, het kiest ervoor om zelf iemand te hebben die voor de Barneveldse belangen opkomt. Vervolgens probeert het de kosten van de kwartiermaker uit de grote pot te halen.

De heer Bos vindt de laatste zin positief klinken. Maar Barneveld heeft ook een gebiedsregisseur, er is functieveranderingsbeleid. De gemeente is al actief in het buitengebied. Dit hoort bij Foodvalley, het moet regionaal gebeuren. Hij pleit ervoor om dit te laten bij degene die de verantwoordelijkheid heeft, de provincie en het Rijk. Het zou niet in de gemeentelijke begroting moeten staan.

Wethouder Wijnne benadrukt dat het college kiest voor een Barneveldse vertaling van wat er op de gemeente af gaat komen. Dat betekent dat er contacten moeten zijn met het buitengebied. Een buurgemeente heeft al een aantal jaren enkele tonnen in de begroting opgenomen om daar voor de

eigen gemeente wat aan te doen, dan reageert het college niet overdreven als men kijkt naar de grote opgave waar de gemeente voor staat. Daar is echt een aantal mensen voor nodig, het aantal dat er was, was te krap.

De heer Korevaar vraagt of de wethouder de gemeente Ede bedoelt. In reactie op de bevestiging van wethouder Wijnne zegt de heer Korevaar op twee gedachten te hinken. Hij vindt het transparant dat de kosten gespecificeerd doorgerekend worden naar Barneveld, maar aan de andere kant is er de post 'trainees voor Foodvalley'. Hij vraagt of dat niet specifiek van Foodvalley is, waarom dat in de gemeentelijke begroting staat.

Wethouder Wijnne kan de concrete vraag momenteel niet beantwoorden.

De heer Bos wijst erop dat het bij elkaar €200.000 is. Hij gaf het in zijn bijdrage in eerste termijn al aan, het is een opeenstapeling van kosten.

Wethouder Wijnne maakt hier bezwaar tegen. Hij behandelt amendement 26 van de VVD en daarin staat €42.000 voor het programma Voedsel- en Eiwittransitie en €108.000 voor een kwartiermaker Landbouwtransitie. De laatste is niet voor Regio Foodvalley, die is voor de gemeente Barneveld.

Wethouder Wijnne vervolgt zijn reactie op de eerste termijn.

Mevrouw Van den Wildenberg vroeg naar de woningbouw in Barneveld Noord. Het antwoord op de vraag dat het college daar niet op kan ingaan, geldt nog steeds. Voor de grootschalige woningbouwlocaties heeft het college een businesscase ingeleverd. Er is deze avond gesproken over de investeringsplannen, het zou prachtig zijn als de gemeente ook ergens anders geld vandaan kan halen om daarbij te helpen. Veel mensen hebben hier de afgelopen maanden hard aan gewerkt. Binnen een week zal de raad hierover informatie krijgen.

De wethouder begrijpt de zorg van mevrouw Van den Wildenberg over de begrippen 'betaalbaar' en 'goedkoop'. Toch kan het college die niet loslaten. 'Betaalbare' woningen worden landelijk zo benoemd tot de NHG-grens. In het coalitieprogramma staat duidelijk dat er extra woningen worden toegevoegd in het 'goedkope' segment, het sociale segment. Het zijn twee verschillende begrippen die ook landelijk opgeld doen. 'Goedkoop' betekent niet dat het geen goede woningen zijn, het zijn woningen in een lagere prijsklasse en misschien wat kleiner.

Wethouder Pluimers reageert op de eerste termijn en neemt de moties en amendementen door.

Amendement 3 Afvalinzameling zou het college willen ontraden. In de afgelopen jaren zijn er diverse tariefstijgingen geweest en daar kwamen veel vragen over. Het college wil bekijken hoe de afvalscheiding beter en efficiënter kan plaatsvinden, waarbij de tarieven zo laag mogelijk zijn. Dat is doelmatig beleid. De ontwikkelingen in de maatschappij staan niet stil en daarvoor wil het college de ogen ruim openhouden.

De heer Korevaar vindt dat een mooie intentie. Hij vraagt zich wel af, de discussie met de heer Van den Born ging daarover, wat in Barneveld voor bijzondere informatie wordt opgehaald die de gemeente niet ergens anders vandaan kan halen en kan betrekken in de overwegingen. Wat levert dit voor nieuwe informatie op die specifiek voor Barneveld bedoeld is?

Wethouder Pluimers kan dat niet precies zeggen. Er wordt onderzoek gedaan naar welke nieuwe inzichten er zijn in andere gemeenten die voor de gemeente Barneveld van toepassing kunnen zijn. Die informatie wil het college ophalen.

Wethouder Pluimers vervolgt haar reactie op de eerste termijn.

Motie 10 Open Monumentendag gaat over het monumentenbeleid en het cultureel erfgoed. De wethouder omarmt een motie van harte als het gaat over hoe gezorgd wordt dat de mooie monumenten van de gemeente onder de aandacht komen en misschien zelfs meer dan dat. Het is wel goed om te realiseren dat de Open Monumentendag een landelijke organisatie is waarbij monumenten zich mogen inschrijven en zelf de keuze maken of zij meedoen en zo ja welke dagen.

Amendement 13 Bomenbeleidsplan wordt door het college ontraden. Als het amendement uitgevoerd zou worden, kan het college het bomenbeleidsplan niet realiseren en dat is iets wat het college juist graag wil. Het is een bewuste keuze om het te doen. De grote waarde die het college hecht aan het bomenbeleidsplan zorgt ervoor dat iemand met verstand van zaken dit zal trekken. De projectleider Fysiek domein gaat, naast het bomenbeleidsplan, ook andere dingen doen.

Motie 19 Skatebaan Voorthuizen: het college kent het verzoek uit Voorthuizen. Na de rondvraag hierover heeft de wethouder de indiener een memo doen toekomen. Het college vindt het idee positief maar bekeken moet worden hoe dit ingepast gaat worden, hoe dit betaald gaat worden. Het is belangrijk dat Plaatselijk Belang Voorthuizen en andere stakeholders hierin meegenomen worden, dat de gesprekken hierover worden aangegaan en er rekening gehouden wordt met het feit dat in Voorthuizen Zuid al een gebied is ingetekend voor een speelplek. Die kan op allerlei manieren worden ingericht. Het college vindt de combinatie kinderen en bewegen een goed idee.

De heer Top doet de suggestie om iets breder te kijken dan naar Voorthuizen. Voorthuizen vraagt hierom, maar stel dat de skatebaan op Harselaar wordt geplaatst, want een skatebaan geeft wel wat overlast voor buurtbewoners, dan is dat een mooie centrale plek.

De heer Van den Born wijst erop dat bij een skatebaan sociale controle erg belangrijk is. Dat is bekend van de skatebaan in Putten, daar wordt een oogje op gehouden en omwonenden zien wat daar gebeurt. Om die reden lijkt het voorstel van de heer Top hem niet verstandig.

Wethouder Pluimers zegt toe de opmerkingen mee te nemen in de gesprekken over deze locatie. Het college ziet uit naar het gesprek.

Wethouder Pluimers vervolgt haar reactie op de eerste termijn.

Motie 21 Urban Chess: het college is positief verrast dat Urban Chess deze wens heeft uitgesproken. Het college zou wel graag in gesprek gaan met de organisatie om vragen te kunnen stellen als waar de behoefte uit bestaat, waar men samen aanknopingspunten ziet. Het college heeft natuurlijk ook een opgave als het gaat om verbinding, het tegengaan van eenzaamheid. Andere belangrijke punten zijn communicatie en PR. Plaatselijk Belang Voorthuizen en wijkplatforms moeten hier natuurlijk in meegenomen worden. Het college laat het oordeel aan de raad maar is wel nieuwsgierig.

Motie 22 Bomenroute gemeente Barneveld: als de genoemde organisatie dit inderdaad om niet aanbiedt, dan vindt het college dit een mooi idee. Het staat achter het idee van bewustwording van en communicatie over groen. Het college gaat graag het gesprek aan om te kunnen bestuderen waar het precies uit bestaat en hoe het er op de langere termijn uitziet. Het college laat het oordeel aan de raad.

De heer Korevaar is bang voor een soort wildgroei van ambitieuze ondernemers die graag bordjes met hun logo aan objecten willen plakken. Hij hoopt dat het college hier kritisch naar zal kijken.

Wethouder Pluimers zegt toe zeer kritisch te zullen zijn. Het gaat om een bomenroute waarbij er Tree Tags worden opgehangen. Het zijn geen bedrijven met commerciële uitingen. Hierover wil het college ook spreken met de organisatie.

De heer Bos vraagt of de motie niet overbodig is. Er is recent een wandelpadenroute geopend, iedereen kan een klein of groot rondje maken en daar staan allemaal bomen. Hij vraagt wat de bomenroute toevoegt aan de route die er al is.

Wethouder Pluimers heeft de motie gelezen en op de achterkant staat er een afbeelding van. Het geeft informatie over de waarde van de desbetreffende boom en de bijdrage die de boom levert aan het klimaat en de biodiversiteit. De bomenroute voegt dus bewustwording en informatie toe.

De heer Bos heeft deze zomer een pubquiz gedaan waarin vragen werden gesteld. Tegenwoordig pakt men de telefoon, je scant en het antwoord komt eruit. De pubquiz is niet interessant meer. Als iemand dus een telefoon bij zich heeft, kan diegene hem richten op de boom en dan komt alle informatie tevoorschijn.

Wethouder Pluimers hoort graag welke app dit betreft, die bestaat naar haar weten niet.

Van verschillende kanten wordt de wethouder meegedeeld dat een dergelijke app bestaat.

De heer Van den Born memoreert dat in 2022 vlak bij het gemeentehuis plaatjes aan de boom hingen. Daar keken veel mensen naar. De heer Korevaar heeft gelijk, het mag geen promotie worden van een bedrijf in Barneveld. Dat is ook niet de intentie van Lokaal Belang.

In reactie op de heer Bos wijst spreker erop hoe leuk het is om de boom en de informatie in het echt te zien in plaats van thuis te zitten kijken naar hoe mooi een boom is.

De heer Bos benadrukte juist dat er al een wandelroute bestaat. Tijdens de wandeling heeft men een telefoon bij zich. De telefoon kan op een boom gericht worden, waarna men met de app precies kan zien welke boom het is.

Wethouder Pluimers vervolgt haar reactie op de eerste termijn.

Motie 23 Bijzondere status graven KNIL-militairen gaat over de beschermde status van de graven van de Molukse ex KNIL-militairen. Het college vindt dit een prachtige motie die een steun in de rug is. Het is een belangrijke erkenning van een bijzondere status en geschiedenis van mensen. Het oordeel is aan de raad, maar het college is positief over de motie.

Bij **motie 27 Verbeteren verkeersveiligheid** wil het college het oordeel aan de raad laten. Dat wat de tekst behelst, wordt in feite al gedaan. Natuurlijk wil het college dat de gemeente uit de top tien verdwijnt, natuurlijk wil het college bijdragen aan verkeersveiligheid. Met het beheerplan en de afdeling Verkeer en Civiel gaat het college alles op alles zetten om verkeersveilige wegen te realiseren. De verkeersveiligheidsmonitor komt in november naar de raad, daarbij wordt ook een risicoanalyse gedaan. De raad kan hierover in gesprek gaan met het college. Het zal worden meegenomen naar het GVP.

De heer Top laat weten dat ook de SGP voor verkeersveiligheid is. In de motie staat dat, als hier maar geld in gestopt wordt, er straks minder ongelukken zullen plaatsvinden. Zo werkt het niet, men heeft daar vooral de verkeersdeelnemers bij nodig. Dit is geen motie die goed uitgevoerd kan worden.

De heer Korevaar vraagt of het niet verstandiger is om kwalitatief onderzoek te gaan doen naar wat er schuilgaat achter de cijfers.

Hij sluit zich aan bij de heer Top: de wegen kunnen mooi gemaakt worden en zo dat het onmogelijk is om hard te rijden, maar uiteindelijk gaat het erom dat de verkeersdeelnemer gewenst gedrag vertoont.

Wethouder Pluimers herinnert eraan dat de verkeersveiligheidsmonitor binnenkort naar de raad komt. Daarbij wordt een analyse gemaakt van hoe men daar tegenaan kijkt. Vervolgens komt er een maatregelenpakket en het college legt de maatregelen voor aan de raad. Zij meent zo aan beide wensen tegemoet te komen.

Meer geld is inderdaad geen garantie voor meer veiligheid. Het college probeert natuurlijk de weg zo goed mogelijk in te richten.

De heer Bos wil boven water krijgen waar de gevaarlijke plekken liggen. Die moeten inzichtelijk gemaakt worden en vervolgens moet ervoor gezorgd worden dat Barneveld buiten de top tien valt. De VVD is bereid om daar geld voor vrij te maken.

De voorzitter meent dat de wethouder al heeft toegezegd dat zij het inzichtelijk zal maken.

Ter aanvulling brengt wethouder Pluimers een nuance aan waardoor het misschien moeilijk zal zijn om uit de top tien te verdwijnen. Zij wijst erop dat Barneveld twee snelwegen heeft, het is de vraag of de gemeente invloed kan uitoefenen op de ongelukken die daar gebeuren, maar die vinden wel plaats in de gemeente. Provincie en Rijkswaterstaat gaan over de snelwegen.

De heer Bos brengt naar voren dat ook in de lobby rond knooppunt Hoevelaken en de A1/A30 dit punt naar voren gebracht moet worden.

Wethouder Pluimers vervolgt haar reactie op de eerste termijn.

Het college vindt **motie 28 Vervanging paspoort en identiteitsbewijs bij diefstal** niet verstandig. Het betreft 500 vermissingen per jaar waaronder rijbewijzen (die zijn ook verplicht), identiteitsbewijzen

en paspoorten. Het betreft ongeveer 100 paspoorten. De vraag is hoe gemonitord kan worden dat het diefstal is, hoe erop gecontroleerd moet worden. Daar komt bij dat de VVD een voorwaarde stelt, namelijk dat er aangifte gedaan wordt. Dat mag juridisch niet. Dat betekent dat de gemeente wel aanraadt om aangifte te doen, maar dat het niet juridisch vastgelegd kan worden.

Als de 500 aanvragen gehonoreerd zouden worden, dan zou het uitkomen op een bedrag van €35.000. Dat is een te groot bedrag om zomaar mee in te stemmen.

De heer Korevaar vraagt namens zijn fractie of er beleid is dat het voor minima mogelijk maakt om op goedkopere wijze identiteitskaarten te verkrijgen. Dat zou het probleem dat de wethouder aangeeft voorkomen.

Wethouder Pluimers kan hier niets over zeggen.

Wethouder Van Daalen geeft aan dat dergelijk beleid er niet is.

De heer Korevaar zou dit ter overweging mee willen geven. In andere gemeenten ziet men dit beleid.

De heer Bos erkent dat het juridisch moeilijk is. Maar als hierover gepubliceerd wordt, kunnen degenen die aan de balie komen de aangifte overleggen.

Wethouder Pluimers is van mening dat het college hier anders tegenaan kijkt. Juridisch is het niet houdbaar, de bewijslast rondom diefstal is lastig en het kost een aanzienlijk bedrag. Daarom ontraadt het college de motie.

Wethouder Pluimers vervolgt haar reactie op de eerste termijn.

Motie 29 Duidelijkheid geven investeringsbudget voor sportvoorzieningen: dit gaat het college natuurlijk aan het hart. Maar er wordt gevraagd om een vast budget voor nieuwe sportvoorzieningen. Bij het accommodatiebeleid Sport en Cultuur wordt elk jaar, het is staand beleid, een integrale afweging gemaakt van de sportvoorzieningen. Het kan zo zijn dat zich iets bijzonders ontwikkelt gedurende een jaar, waar het college een bepaalde keuze voor wil maken. Als het college op voorhand zegt hoe groot het bedrag moet zijn, wat overigens niet goed genoeg ingeschat kan worden, dan kan het klem lopen.

Motie 33 Heldere taal is door bijna alle fracties ondertekend. De gemeente Barneveld heeft inderdaad de intentieverklaring Direct Duidelijk Deal ondertekend. De pilot loopt in 2022 en 2023 en wordt dan geëvalueerd. Alle goede ideeën uit de raad die genoteerd worden, worden meegenomen. Het oordeel over de motie laat het college aan de raad, het college vindt de ideeën goed.

De heer Korevaar had gevraagd of het mogelijk zou zijn om de **laadpalen** die in Barneveld geplaatst gaan worden **bidirectioneel** te maken, zodat auto's niet alleen stroom afnemen maar eventueel ook teruggeven. Als er dertig laadpalen worden neergezet aan een auto van 80 kW dan is dit een mooie accu die het net kan stabiliseren. Het is duurder, maar het is wel de toekomst wat Pro'98 betreft.

Wethouder Pluimers wijst erop dat dit punt ook te maken heeft met de portefeuille Duurzaamheid. Daarom zou zij binnen het college willen overleggen hierover. De wethouder zegt toe dat de suggestie wordt meegenomen naar de stuurgroep.

De heer De Vries gaat in op het **voorstel over sport** van de VVD. Spreker begrijpt de vergelijking die wordt gemaakt met wegen. Bij wegen kan men meer inzicht krijgen in wat te verwachten is dan bij sport. In het MIP worden veel andere onderwerpen genoemd waarbij ook niet helemaal duidelijk zal zijn wat het gaat betekenen. Hij vraagt de wethouder om een uitleg van waarom sport hier niet een onderdeel van kan zijn.

Wethouder Pluimers stelt dat sport en sportvoorzieningen deel uitmaken van de Begroting en dus van het MIP. Waar het om ging, was dat bij de invulling van het MIP keuzes gemaakt moeten worden. Dit resulteert in de uitvoeringsagenda (8 februari). Motie 29 beoogt een vast bedrag voor nieuwe sportvoorzieningen. De wethouder heeft toen geantwoord dat dit jaarlijks afgewogen gaat worden omdat er zich gedurende een jaar nieuwe ontwikkelingen kunnen voordoen.

Mevrouw Van den Wildenberg herinnert aan haar vraag om een toezegging voor het monumentenbeleid.

De heer Korevaar herinnert aan twee gevraagde toezeggingen, een toezegging op de terugkoppeling over twee moties groen: het **Poen voor Groen-fonds** en de **Groene slinger Voorthuizen** én de toezegging rond de **status van de dorpsplannen**.

De heer Van Schaik reageert op **motie 29 Duidelijkheid geven investeringsbudget voor sportvoorzieningen**. Spreker heeft met het vaste bedrag het volgende voor ogen. Momenteel staat er voor nieuwe accommodaties niets in de begroting. Dat wordt jaarlijks afgewogen. In de Begroting is spreker geen nieuwe voorstellen tegengekomen. Op het moment is dat zo dat elke keer moet worden afgewogen wat men gaat doen. Hij is er voorstander van om een bedrag te noemen, dan kan jaarlijks bekeken worden of de raad meer of minder wil doen. Dan is er een uitgangspunt, momenteel is het telkens nul. Er wordt niets nieuws gedaan.

In reactie op de heer Van Schaik benadrukt wethouder Pluimers dat het niet zo is dat er geen budget is voor sport. Er is **in het MIP een onderdeel sport** opgenomen. Het staat zwart op wit dus dat wordt gedaan. Maar de uitwerking ervan volgt in februari. Het college heeft altijd een budget voor sport.

De heer Van Schaik meent dat dit voor bestaande locaties of voor reeds gestarte projecten is. Maar hij wil een budget hebben voor nieuwe locaties die uit het accommodatiebeleid komen.

Wethouder Pluimers stelt dat dit gaat gebeuren, integraal bij het MIP in februari.

Wethouder Pluimers vervolgt haar reactie op de eerste termijn.

Pro'98 vroeg een terugkoppeling op motie over groen en de **compensatie van groen**. Dat is staand beleid. Dat kan men aantreffen bij de Churchillstraat en het Pastoriebos. Als groen wordt weggehaald, wordt dat elders teruggeplaatst.

Pro'98 vroeg ook een terugkoppeling op de motie over de **Groene slinger Voorthuizen**. De integrale aanpak Voorthuizen gaat binnenkort, half december of begin januari, naar de raad gecommuniceerd worden. De Groene slinger gaat hier onderdeel van uitmaken. De regiegroep die in het verleden is toegezegd als het gaat om de stakeholders, bijvoorbeeld Plaatselijk Belang of de wijkplatforms, heeft al contact gehad met het college. Het eerste gesprek zal ergens in de komende weken plaatsvinden.

De heer Korevaar komt terug op het **Poen voor Groen-fonds** waar de fractie om heeft gevraagd, de motie is indertijd door de raad aanvaard. De fractie heeft begrepen dat er momenteel een onmogelijkheid zit in het optuigen van een dergelijk fonds. Dat heeft met de Omgevingswet te maken. De wethouder sprak over de compensatie van groen en de toepassing daarvan. Maar specifiek de wens van de raad om een fonds op te tuigen voor plekken waar het niet op die locatie kan lijkt nog niet mogelijk. De fractie zoekt naar een meer concrete oplossing dan dat wat de wethouder zojuist naar voren bracht over de Churchillstraat.

Wethouder Pluimers zou dit punt graag willen meenemen in de ontwikkeling van het landschapsplan/bomenbeleidsplan. Daar waar mogelijk wordt gecompenseerd en komt het college naar de raad toe voor de financiën, zoals bij het Pastoriebos, en doet het college de raad voorstellen.

Wethouder Pluimers vervolgt haar reactie op de eerste termijn.

Burger Initiatief heeft gevraagd om een evaluatie van de **erfgoedverordening en de monumenten**. Die gaan een plaats krijgen in de integrale cultuurvisie. Dat is bij uitstek de plek waar het thuishoort. Hier wordt begin 2023 mee gestart. In de evaluatie wordt nagegaan hoe hier tien jaar later tegenaan gekeken wordt en of de raad dit nog zo wil of dat het uitgebreid moet worden. Cultuur en historisch erfgoed is voor het college van belang.

De SGP-fractie vroeg of het college zich actief wil inzetten voor de **treinstops Barneveld Noord en Stroe**. Het college is daar vanzelfsprekend toe bereid. In alle regionale overleggen die plaatsvinden, bijvoorbeeld rond de A1 corridor, Regio Amersfoort en Regio Foodvalley, heeft dat continu de aandacht. De wethouder brengt dit met grote regelmaat onder de aandacht bij haar collega's.

De heer Korevaar informeert naar de status van de **dorpsplannen**, waar de gemeente staat in de ontwikkeling, communicatie et cetera.

Wethouder Pluimers antwoordt dat daar waar dorpsplannen liggen en nog gelden, ze meegenomen worden. Dat is algemeen beleid, wat door het college belangrijk wordt gevonden. Het college luistert naar de inwoners, naar wat in hun plannen staat en gaat daarover in gesprek. De communicatie is daarvan een belangrijk onderdeel. Daar waar nieuwe dorpsplannen worden ontwikkeld, hebben de gebiedsregisseurs een helpende rol als het gaat om de communicatie.

De heer Korevaar vraagt of de wethouder de raad zou willen voorzien van een overzicht met de dorpsplannen en de daaraan verbonden data van oplevering et cetera. Dan heeft de raad weer even grip op de actuele situatie.

Wethouder Pluimers meent dat een overzicht niet een al te groot probleem moet zijn, zij zal dit laten nagaan. Dorpsplannen zijn over het algemeen te vinden op internet.

Wethouder Van Daalen reageert op de eerste termijn en neemt de moties en amendementen door.

Motie 5 Barneveld-pas is een mooie motie. De Barneveld-pas stond al even op de lijst van punten die meegenomen moesten worden bij de uitvoer van het armoede- en minimabeleid voor het komende halve jaar. De wethouder zegt toe dat de motie hierin meegenomen wordt, het college zal de motie onderzoeken als een van de mogelijkheden en zal met voorstellen komen.

De heer Van der Lubbe laat weten dat de motie iets gewijzigd is waardoor hij aan bovenstaande voldoet.

Wethouder Van Daalen vervolgt zijn reactie op de eerste termijn.

Motie 7 Inclusie Agenda met COC (1)

en

Motie 8 Inclusie Agenda (2) behandelt de wethouder tegelijk omdat ze op elkaar lijken. Qua bedoeling is dit prima. Maar het college heeft niet voor niets in de Begroting opgenomen op pagina 15 dat het alle verschillende groepen wil meenemen als het gaat om inclusie, dat is natuurlijk ook de gedachte achter dit thema. Tegelijkertijd heeft Barneveld geen doelgroepenbeleid, er is altijd gezegd dat er bijvoorbeeld niet een apart seniorenbeleid gemaakt wordt. Dat moet het college hier ook niet doen. In de moties wordt het college opgeroepen om vooral de partijen te betrekken die daar een rol bij kunnen spelen. Dat zijn veel meer partijen dan de twee die in de Begroting genoemd worden, de heer Wiesenekker gaf dit al aan. Het is niet een limitatief lijstje, voorbeelden waren de Gehandicaptenraad en de adviesraad Sociaal Domein. Maar er zijn veel meer partijen, bijvoorbeeld de Jongerenraad en alle specifieke organisaties.

Met die uitleg zijn de moties, wat het college betreft, niet nodig en overbodig.

Motie 17 Mestvergisting betreft het onderzoek naar de mono-mestvergister. Op pagina 35 punt 1, het zesde bolletje van de Begroting staat de mono-mestvergister en het geplande onderzoek. Het college heeft gezegd dat moet worden opgelet, er zijn veel pilots die lopen, de gemeente moet geen dingen overdoen die op andere plekken in het land onderzocht worden. De wethouder zou willen aanhaken bij de pilots die lopen en daarbij aansluiten, mocht het nodig zijn om aanvullend voor Barneveld onderzoek te doen, dan wordt dat gedaan. Het college zou dus graag enige ruimte in de uitwerking en uitvoering van de motie willen krijgen.

De heer Van den Born informeert of bekend is wanneer de pilots beginnen. De intentie van de motie is om het proces te versnellen.

Wethouder Van Daalen merkt op dat de pilots al lopen, op diverse plekken in het land zijn pilots die het college van dichtbij volgt. Het college kijkt hoe die lopen en haakt daarbij aan. Mocht het nodig zijn, dan doet de gemeente aanvullend onderzoek.

De heer Van den Born ziet dit als een positief advies over de motie.

Wethouder Van Daalen bevestigt dit, als het zo is dat de fractie het eens is met de uitleg. De heer Bos vult aan dat er zelfs onderzoeken zijn die momenteel aangeven dat, als er in Nederland ongeveer 1.000 van dergelijke vergisters zijn, het stikstofprobleem in Nederland is opgelost. Dat is nog een reden om voor de motie te stemmen.

Wethouder Van Daalen vervolgt zijn reactie op de eerste termijn.

Motie 24 Samenwerking ambulancezorg defensie: spreker heeft hetzelfde artikel gelezen en heeft hier navraag naar laten doen. Het gaat om de inzet van ambulancepersoneel op defensieterreinen. Het is niet zo dat mensen van defensie in de omgeving van defensieterreinen ambulancewerk gaan doen. Het gaat om het ambulancewerk dat nodig is op het defensieterrein zelf. Daarbij moet er natuurlijk voldoende medisch personeel zijn. Het is prima om het gesprek aan te gaan. Het college hecht eraan om erop te wijzen dat Barneveld een heel goed netwerk van first responders heeft, dat ook hierin voorziet.

Motie 30 Diplomazwemmen voor iedereen betreft een verruiming van de minimaregeling. Zojuist deelde de wethouder mee dat het college het komende half jaar een verdieping en actualisering van het armoedebelief op de agenda heeft staan. De motie past hierbij. De minimaregelingen worden herijkt. Het mag niet zo zijn dat een laag inkomen een beperking zou zijn voor het volgen van zwemlessen. **Motie 28 Vervanging paspoort en identiteitsbewijs bij diefstal** zou ook hierin meegenomen kunnen worden, het zou dan specifiek voor de minima zijn.

De laatste zin beantwoordt een deel van de vraag van de heer Wiesenekker. De motie zou prima passen in de herijking, geeft de wethouder aan. De motie gaat echter verder dan dat, namelijk om het voor te bereiden en daadwerkelijk op te nemen in de herijking. Hij vraagt of de wethouder bereid is om de motie op te nemen in de herijking zodat alle kinderen kunnen diplomazwemmen.

Wethouder Van Daalen is ook van mening dat alle kinderen moeten kunnen diplomazwemmen. Het college wil echter graag aan de raad voorleggen op welke manieren dit zou kunnen, welke leeftijdscategorie het betreft, hoe ver de regeling een terugwerkende kracht moet hebben want misschien zijn er mensen die dit het afgelopen jaar zelf betaald hebben. Er zijn vragen die college en raad moeten bespreken. De wethouder zegt toe dat het college met een voorstel komt, er is echter tijd nodig om te bepalen hoe dat eruit komt te zien.

Volgens de heer Wiesenekker is dit exact wat er wordt bedoeld met 'in de hoogte van de verruiming een gefundeerde keuze te maken'. Als de wethouder hiermee de gefundeerde keuze bedoelt en gaat verruimen in het mogelijk maken van diplomazwemmen, hebben de partijen elkaar goed begrepen. Wethouder Van Daalen bevestigt dat dit de bedoeling is.

Wethouder Van Daalen vervolgt zijn reactie op de eerste termijn.

Bij **motie 32 Eén tegen eenzaamheid** wil het college op wijzen wat er op dit vlak allemaal al is gebeurd. In coronatijd was er het programma Aandacht voor elkaar, daarmee zijn Barnevelders en gelieerde organisaties heel druk geweest. Er is toen een lijst met acties geweest. In de Begroting is opgenomen dat er een ouderenwerker en een jongerenwerker bij komt. Die gaan met dit thema aan de gang en brengen in kaart wat er allemaal al bestaat en hoe de gemeente hiermee verder gaat. Hier moet een lokale inkleuring aan gegeven worden.

Het college wil graag de ruimte hebben om te kijken of het in dat licht nog een aanvulling is om bij het landelijke programma aan te sluiten. Landelijke programma's hebben nadelen, het betekent dat een gemeente in het stramien en soms het keurslijf van een dergelijk programma aan het werk moet. Gezien het feit dat er al veel activiteiten lopen, moet bekeken worden of dat passend is.

De heer Van der Lubbe vraagt wanneer het college weet of het passend is. Er zijn inderdaad al veel activiteiten. Pro'98 heeft hier in 2022 ook een motie over ingediend, daar is toen €300.000 voor beschikbaar gesteld. Hij meent dat €70.000 daarvan voor nieuwe initiatieven ingezet kan worden. Het is een goed moment om na te gaan wat er loopt en wat nog ingezet kan worden, het college kan daar dan mee terugkomen naar de raad.

Wethouder Van Daalen vindt het lastig om een termijn te noemen. De medewerkers Sociaal Domein zij het afgelopen jaar druk geweest met de bekende onderwerpen. Spreker wil de mensen niet extra onder druk zetten. Het college zal nagaan welke termijn passend is.

De heer Wiesenekker bevestigt dat er eerder een motie is aangenomen en dat er daarna veel is gebeurd. Ondanks dat is de eenzaamheid gestegen, de afgelopen periode was zwaar. Het Rijk stelt dat elke gemeente een plan van aanpak moet maken. Barneveld heeft veel gedaan, maar dat betekent niet dat de gemeente niet ook een beroep kan doen op het landelijke budget, misschien kan de ouderenwerker ervan gefinancierd worden of kunnen er twee van gefinancierd worden. Wethouder Van Daalen zegt toe de suggestie mee te nemen. Hij is echter van mening dat de situatie in Barneveld daarbij leidend moet zijn. Raad en college bekijken hoe het in Barneveld georganiseerd moet worden, de financiën zijn niet leidend.

Wethouder Van Daalen vervolgt zijn reactie op de eerste termijn, op de toezeggingen die de fracties hebben gevraagd.

In reactie op de vraag wanneer het programma over **duurzaamheid en energie** komt, deelt de wethouder mee dat er binnen enkele weken een voortgangsrapportage naar de raad komt.

De heer Top vroeg om een toezegging dat de raad goed op de hoogte gehouden wordt van de **hervormingsagenda Jeugd**. Dat is zeker de bedoeling. Het college probeert de raad op gezette tijden op de hoogte te houden van het onderwerp jeugd. Daar hoort het onderwerp bij, omdat het ook te maken kan hebben met hoe de structuur van de samenwerking vormgegeven wordt.

De heer Top vroeg naar de **onderlinge zorgzaamheid** en het vergroten daarvan, de zorg die daarover leeft. De wethouder doet de suggestie om de afspraak te maken dat Welzijn Barneveld ten minste een keer per jaar in de commissievergadering of de gemeenteraad wordt uitgenodigd om met raadsleden daarover te spreken. Dit is de partij die hier voor een groot deel uitvoering aan moet geven. Op die manier bestaat er regelmatig aandacht voor het onderwerp.

De heer Top en mevrouw Van den Wildenberg vroegen naar het **Gezonde Leefstijl-akkoord**. De stukken komen de volgende week naar de raad. De ondertekening ervan vindt binnenkort plaats.

Mevrouw Van den Wildenberg vroeg naar de kwalitatief goede **jeugdhulpverlening** en verwees daarbij naar een lijst. Dat is een lijst van beleidstoevoegingen. Daar staat het niet bij omdat hiervoor niet een specifieke beleidstoevoeging is, maar het heeft absoluut de aandacht van het college.

Mevrouw Van den Wildenberg vroeg om nog een toezegging, namelijk of er eventueel ruimte zal zijn voor de buurtkamers.

Wethouder Van Daalen laat weten dat het inrichten van **buurtkamers** in alle wijken niet in de Begroting is opgenomen. Het is momenteel niet geregeld. Als dit geregeld moet worden, dan moet daartoe een initiatief worden genomen.

Burgemeester Luteijn reageert op de eerste termijn en neemt twee moties door.

Motie 20 Bereikbaarheid BOA's wordt ten sterkste ontraden door het college. Er zou een nieuw telefoonnummer bij moeten komen maar het is beter om altijd 0900-8844 te gebruiken en in nood 112. De BOA's staan in contact met de meldkamer, maar niet 24/7, dus er is automatisch een hiaat. Overdag zijn zij bereikbaar, ook via een app. De gemeente heeft wel hun nummer bij de deel van de horeca en omwonenden afgegeven, juist om bij die specifieke doelgroep de BOA's wel direct en snel te kunnen laten acteren. Het college zegt toe dat de communicatie over de bereikbaarheid van de groep verbeterd zal worden.

Met **motie 31 Samenwerking MM** kan het college volledig instemmen. Het college wordt gevraagd om een convenant te sluiten. Dat is niet nodig want dat is er al, spreker heeft dit in 2022 ondertekend. Het college zal de bekendheid met Meld Misdaad Anoniem vergroten. De vorige avond kwam in een bijeenkomst van de WhatsApp-groepen het onderwerp ook naar voren. In achterban en netwerken zou dit soort instrumenten af en toe kunnen worden geduid om veel mensen via de

coördinatoren op de hoogte te brengen van iets wat misschien nog niet zo bekend is bij iedereen. De financiën hiervoor komen uit het budget voor veiligheid.

De voorzitter schorst de vergadering.

De voorzitter heropent de vergadering.

De voorzitter geeft de fracties de gelegenheid om veranderingen in moties en amendementen door te geven zodat hier in de tweede termijn rekening mee kan worden gehouden.

De heer Top deelt mee dat **motie 9 Gebiedsproces stikstof** is aangepast na overleg met de ChristenUnie-fractie. Bij het onderwerp stikstof staat inmiddels bij punt 1 vermeld: 'zich maximaal in te zetten om de stikstofruimte binnen het gebiedsproces veilig te stellen middels een afstandslimiet o.i.d.'.

De voorzitter wijst erop dat de term 'piekbelasters' is verdwenen.

De heer Van den Born deelt mee dat Lokaal Belang **motie 20 Bereikbaarheid BOA's** intrekt. De fractie is blij met de toezegging dat de communicatie verbeterd wordt.

De fractie past **motie 21 Urban Chess** aan. Het woord subsidieonderzoek wordt veranderd in behoeftenonderzoek.

Bij **motie 17 Mestvergisting** wordt in het vijfde vak het woord mestvergisting veranderd in (mono)mestvergisting.

De heer De Vries deelt mee dat **motie 14 Aandacht informatieveiligheid en IT-educatie** wordt ingetrokken. Hij begreep van de wethouder dat er op dit gebied al veel gebeurt, ook door de gesprekken met de SiSo informatiebeveiliging. Het zorgen voor basiskennis bij medewerkers heeft prioriteit. De fractie is benieuwd naar de antwoorden op de schriftelijke vragen en blijft dit volgen.

De heer Korevaar deelt mee dat Pro'98 **amendement 1 Grondbeleid Begroting** intrekt. Het college toont de wil om echt tot grondaankopen over te gaan.

Amendement 4 Onderzoek verbreding PEC wordt ingetrokken. De fractie heeft begrepen dat de tekst niet opgenomen had hoeven worden in de Begroting. Het amendement is dus overbodig.

De voorzitter geeft de fracties de gelegenheid voor een tweede termijn.

De heer Top laat weten dat zijn fractie het college wil bedanken voor de goede beantwoording van de vragen, met name op financieel gebied. Dit gaf veel duidelijkheid.

De heer Bos wil namens de VVD **motie 34 Open Monumentendagen** indienen. De heer Top 'verleidde' hem in de eerste termijn om ook de zondag erbij te betrekken, dus dat heeft de fractie gedaan.

Zoals hij het heeft geïnterpreteerd uit de eerste termijn wordt de Begroting gedragen door het grote deel van de raad, Lokaal Belang en de SGP. De SGP was altijd voor strategisch en behoedzaam grondbeleid. In eerste termijn gaf spreker al aan dat het hem opviel dat in voorliggende Begroting in feite geen grondbeleid is opgenomen. De vraag aan de SGP was dan ook: hoe verder?

De heer Top heeft in zijn bijdrage nadrukkelijk aangegeven dat voor de SGP het bezit van grond heel belangrijk is, de SGP roept dan ook graag het college op om in de eerste helft van volgend jaar met een duidelijke nota grondbeleid te komen.

De heer Bos heeft dit gehoord. Hij heeft echter gezegd wat hij heeft gezegd.

Lokaal Belang heeft de afgelopen vier jaar veel geluid gemaakt, vooral als het ging om schulden en de schuldenpositie van Barneveld. Als men kijkt naar waar de gemeente naar toe gaat, dan viel het de laatste vier jaar mee. Lokaal Belang heeft de kritiek een beetje overboord gegooid.

De heer Van den Born is van mening dat de heer Bos niet goed heeft geluisterd naar het college. Dat spijt hem. De wethouder Financiën heeft zojuist immers een duidelijk verhaal gehouden over de schuldpositie.

De heer Bos heeft een conclusie getrokken uit het verschil tussen de huidige en voorgaande periode en hij blijft daarbij.

De gemeente groeit naar 85.000 inwoners. De vraag die dan bij de VVD-fractie opkomt is wat de nieuwe inwoners in Barneveld gaan krijgen. Zij krijgen een gemeente met een **groeierende schuldpositie**. Daar kan men van alles van vinden maar het betekent wel, en daar is over gesproken deze avond, dat de nieuwe inwoners in de toekomst mogelijk kijken naar een verhoging van de OZB. Dan is er het gevaar dat de gemeente straks de nieuwe inwoners in een dure gemeente laat wonen. De heer Van den Born benadrukt dat in de Begroting staat dat Barneveld één van de laagste lasten heeft in de regio. Hij begrijpt niet waar de heer Bos over spreekt.

De heer Bos verwijst naar de statistiek in de Begroting van de gemeenten in de provincie Gelderland en de gemeenten in Nederland. Barneveld zit qua lasten in de middenmoot. Maar als men ziet wat er op stapel staat, dan zal de gemeente niet naar de laagste plek gaan, maar dan gaat Barneveld richting duurdere gemeenten.

De heer Van den Born benadrukt dat de gemeente tot en met 2026 een goedkopere gemeente blijft, mede omdat de gemeente de afvalstoffenheffing laag weet te houden. Het lijkt of de heer Bos een andere Begroting heeft gezien.

De heer Top maakt bezwaar tegen de karikatuur die de heer Bos maakt. 'Als de gemeente in de toekomst gaat groeien, dan kan het niet anders dan dat de **OZB** stijgt en dan wordt Barneveld één van de duurdere gemeenten'. Maar dat is een redenering die niet opgaat. Het grootste deel van de inkomsten van de gemeente komt niet bij de OZB vandaan maar bij de landelijke overheid. De OZB is maar een klein deel. Het is dus een vorm van speculatie waar spreker moeite mee heeft.

De heer Bos heeft de opvattingen van Lokaal Belang en SGP gehoord. De opvatting van de VVD staat daar tegenover.

Omdat de gemeente de komende tijd niet de grondpositie heeft die zij had in het verleden, neemt spreker de aanwezigen mee naar een gemeente als Wageningen. Een gemeente die ook geen capaciteit heeft om te groeien en daarin een verdienmodel te realiseren. Dat heeft in het verleden betekend dat er een OZB-verhoging was van 20% en het jaar erop van 25%. Daar wil hij voor waken. Als het MIP er is en alle plannen zijn uitgewerkt, kan er in februari worden gesproken over hoe het er daadwerkelijk uit gaat zien. Momenteel zijn de uitgewerkte plannen er niet en moet de VVD tot genoemde conclusie komen.

De heer Bos heeft wethouder Van Daalen een paar jaar meegemaakt en heeft hem gesproken. Zij keken elkaar altijd met veel plezier in de ogen. Zaken werden bij de microfoon uitgevochten, maar wel op een gezellige, leuke en vriendschappelijke manier. Spreker wil wethouder Van Daalen daarvoor bedanken.

Volgens de heer Korevaar moet het een plezier zijn om een constructieve oppositie te treffen deze avond. De fracties snappen waarom het college doet wat het doet, maar waar het college verschilt van de oppositie is dat de oppositie grip op het 'hoe' wil. De grap is dat de coalitie dat in de eerste termijn zelf ook constateerde, maar zegt dat het allemaal het komende jaar verwacht wordt. Te vaak hoorde de oppositie deze avond het woord 'binnenkort' van het college. Daarmee zegt het college 'ja' tegen het onbekende en zijn fractie wil 'ja' zeggen, maar pas op het moment dat er helderheid is. Om die reden laat de fractie **amendement 2 Grondbeleid MIP Begroting** staan. De visies van college en indieners ontlopen elkaar niet zoveel, het college heeft er vertrouwen in maar de indieners willen grip.

Motie 7 Inclusie Agenda met COC (1) laat de fractie staan. Pro'98 vindt het heel belangrijk dat er een partij om tafel komt die opkomt voor de LHBTIQ+-gemeenschap. De fractie is blij met de toezegging dat meer partijen om tafel komen, maar de motie wordt toch in stemming gebracht.

Motie 8 Inclusie Agenda (2) is echt een verruiming van inclusie naar leeftijd en culturele identiteit. Het is dus zeker niet overbodig om dit te betrekken bij het integrale plan. De fractie brengt de motie in stemming.

Motie 18 Houtstook heeft de fractie met volle overtuiging medeondertekend. Spreker was blij met de motivatie van de heer Van den Born, want een grote groep BOA's is niet nodig. De fractie ontvangt veel signalen dat er momenteel niets wordt gedaan bij een melding van overlast door houtstook. Buurtbemiddeling wordt ingeschakeld, maar er wordt niet gehandeld. Een dergelijk verbod op bepaalde momenten geeft handvatten om te beboeten bij meldingen en geeft in ieder geval een duidelijk signaal welke kant raad en college op willen met elkaar.

Motie 28 Vervanging paspoort en identiteitsbewijs bij diefstal: spreker dankt wethouder Van Daalen om zijn toezegging om te kijken wat er mogelijk is aangaande identiteitsbewijzen en minima. De fractie van Pro'98 dankt de heer Van Daalen hartelijk voor alle jaren dat zij met veel plezier met hem heeft mogelijk samenwerken, voor alle inspanningen die hij heeft gedaan voor Barneveld, voor de vele brillen waarmee hij Barneveld heeft bekeken. De fractie wenst hem heel veel succes en veel plezier in Ermelo.

De heer Van den Born dankt de wethouder van financiën die de raad deze avond een mooie les begrotingstechniek heeft gegeven. Het was een indrukwekkend college. Het is goed dat de discussie gevoerd wordt met elkaar want de gemeente staat voor enorme uitdagingen. Barneveld groeit en moet betaalbaar blijven. Het is goed om te herhalen dat de gemeente tot 2026 een overschot heeft van €8 miljoen en dat daarom de **OZB niet verhoogd** hoeft te worden. Hij vraagt het CDA om om die reden de motie niet in te dienen. Het is voorlopig niet nodig.

Motie 18 Houtstook: het is niet de bedoeling om voor het hele jaar een stookverbod in te stellen, het gaat erom dat op dagen dat het mistig is en windstil, het stoken al te ruiken is als men buiten loopt. Het gaat om het beschermen van volwassenen en kinderen met longproblemen.

De heer De Vries vond het bijna een kadernota-bespreking, met alle moties en amendementen. Het was nog een plottwist aan het eind als het ging om de antwoorden van het college. De antwoorden die in de commissie en de technische sessie gegeven werden waren bij de CDA-fractie anders overgekomen. Hij laat in het midden waar dit aan ligt.

De fractie blijft erbij dat zij de voorkeur heeft voor een andere volgorde of voor een totaalpakket. Voorliggende begroting is niet optimaal, maar de uitleg hielp wel.

De grote vraag blijft hoe het geld besteed gaat worden. Iemand maakte zojuist de opmerking: wij willen grip op MIP.

Amendement 2 Grondbeleid MIP Begroting was volgens het college overbodig maar voor het CDA is het dit niet. Het geeft precies aan waar de zorg ligt van de fractie. Hij vroeg het college om het ter kennisgeving aan te nemen. Het CDA kijkt kritisch naar de uitwerking van het MIP en de uitvoeringsplannen.

Motie 29 Duidelijkheid geven in investeringsbudget voor sportvoorzieningen: de wethouder Sport gaf aan dat sport ook onderdeel uitmaakt van het MIP. Spreker begrijpt dit, maar ook dit punt wil zijn fractie onderstrepen door de motie van de VVD. Hij zal er in februari op terugkomen.

Motie 16 Scenario's verhoging OZB onontkoombaar: de heer Van den Born reageerde hierop. De wethouder gaf aan dat verhoging op korte termijn niet nodig is. Er is een overschot. Dat kan zo zijn, maar het CDA vindt het nog steeds belangrijk als men kijkt naar waar de gemeente voor staat de komende jaren. Het is goed om naar de scenario's te kijken, de OZB of andere maatregelen zoals in de motie staat verwoord. De fractie brengt de motie in stemming om hierop in te kunnen spelen. De **motie 19 Skatebaan Voorthuizen** wordt door het CDA gesteund. Spreker is benieuwd naar de resultaten.

De heer Wiesenekker dacht geen tweede termijn nodig te hebben maar begreep dat dit passend is bij een begrotingsbehandeling. Hij doet mee met de politieke beweging en hoeft op die manier later geen stemverklaring te doen.

Hij dankt het college voor de duidelijke beantwoording van de verschillende vragen, moties en amendementen. Het is mooi dat veel ChristenUnie-moties breed worden gesteund.

Over **motie 8 Inclusie Agenda (2)** is uitgebreid gesproken, ook in de fractie. De fractie is tot het standpunt gekomen dat door het benoemen van specifieke onderdelen van doelgroepen juist doelgroepen worden uitgesloten want er wordt een differentiatie gemaakt. Dat is wat inclusie juist niet beoogt. De fractie zal de motie daarom niet steunen.

De heer Van der Lubbe vraagt om uitleg. Het college benoemt specifiek vier doelgroepen en Pro'98 voegt er twee aan toe. Wat doet zijn fractie anders dan het college?

De heer Wiesenekker wijst erop dat het college zegt niet aan doelgroepenbeleid te doen en dat de motie twee doelgroepen toevoegt. Dat is het verschil.

De heer Van der Lubbe meent dat het college zegt dat er één beleidsplan voor inclusie wordt gemaakt en dit wordt gedaan op basis van geaardheid en nog drie groepen. Pro'98 pleit er via de motie voor om dan ook die twee doelgroepen mee te nemen. Hij ziet het verschil niet, het wordt juist breder en dan komt er één beleidsplan uit.

De heer Wiesenekker antwoordt dat voor zijn fractie de conclusie daarbij anders is, ook door de beantwoording van het college. Zijn fractie stelt dat, op het moment dat doelgroepen zo specifiek benoemd worden, men gaat differentiëren. Hij denkt dat dat niet juist is.

De heer Van der Lubbe vraagt of het noteren van beperking, gender, geaardheid en levensovertuiging dan niet een vorm van specifiek benoemen is.

De heer Wiesenekker erkent dat ook dat specifiek benoemen is. Hij meent dat dergelijke doelgroepen helemaal niet benoemd moeten worden: dat zou laten zien dat men inclusief is voor iedereen. Als er geen doelgroepenbenadering is, zouden doelgroepen niet genoemd moeten worden.

De heer Van der Lubbe vraagt of de heer Wiesenekker het niet eens is met het college om met de vier doelgroepen inclusie aan te gaan. Spreker begrijpt dit niet.

De heer Wiesenekker brengt naar voren dat de fractie nog niet reageerde op **motie 18 Houtstook**. Een tijd geleden was hij aan het hardlopen toen het nogal mistig was. Hij ervaaarde toen voor het eerst zelf wat houtstook op een dergelijk moment kan doen. Het benam hem steeds meer de adem, hij merkte dat het direct invloed had op zijn longinhoud. Hij adviseert de collega's om ook eens hard te lopen bij mist en dat effect te voelen. Natuurlijk kan er niet volledig gehandhaafd worden. Maar als er een bord staat bij een woonerf om mensen ervan bewust te maken dat daar kinderen spelen, handhaaft de gemeente daar ook niet elke dag en het maakt mensen toch bewust van het feit dat er kinderen spelen. Zo zou het ook kunnen zijn met een verbod op houtstook bij een stookalert. Een verbod zou helpen met de bewustwording.

Motie 27 Verbeteren verkeersveiligheid: zijn fractie droomt ervan om in de top tien van gemeenten met de minste ongevallen te staan. Het gaat daarbij niet alleen om fysieke maatregelen maar ook om maatregelen op gedrag. Daarom wacht de ChristenUnie de verkeersmonitor af om op basis daarvan goede keuzes te maken. De motie is momenteel niet nodig.

Mevrouw Van den Wildenberg geeft eventueel een stemverklaring.

De voorzitter schorst de vergadering.

De voorzitter heropent de vergadering.

3. Besluitvorming

Voor de uitkomsten van de besluitvorming wordt verwezen naar de besluitenlijst resp. de webcast.

Stemming over amendementen en moties

3a. 2^e Tussenrapportage 2022

3b. Impuls armoedebelaid

3c. Ontwerp-Programmabegroting 2023

3d. Begrotingswijziging uitkomsten septembercircularie 2022 en Tweede Tussenrapportage

3e. Belastingverordeningen 2023

4. Afscheid wethouder Hans van Daalen

5. Sluiting
